

2011	4	WETENSCHAP	25
OPENING VAN NIEUWE MUSEA	4	MENS EN MAATSCHAPPIJ	25
TENTOONSTELLINGEN	4	CULTUURFESTIVALS	25
OULDHEID, KLASSIEKE EN MODERNE KUNST	4	STADSFESTIVALS	25
HEDENDAAGSE KUNST	6	ANTIËK- EN KUNSTBEURZEN	25
LITERATUUR EN STRIPS	9	MUSEA EN ERFGOED	26
FOTOGRAFIE	9	KUNSTENFESTIVALS	26
MODE EN DESIGN	11	MODE EN DESIGN	26
GESCHIEDENIS	11	FILMFESTIVALS	27
WETENSCHAP	11	MUZIEKFESTIVALS	27
MENS EN MAATSCHAPPIJ	12	CULINAIRE EVENEMENTEN	28
CULTUURFESTIVALS	12	TRADITIE	29
STADSFESTIVALS	12		
KUNSTENFESTIVALS	13	2013	30
ANTIËK- EN KUNSTBEURZEN	13	OPENING VAN NIEUWE MUSEA	30
MUSEA EN ERFGOED	13	TENTOONSTELLINGEN	30
MODE EN DESIGN	14	OULDHEID, KLASSIEKE EN MODERNE KUNST	30
FILMFESTIVALS	15	HEDENDAAGSE KUNST	30
MUZIEKFESTIVALS	16	LITERATUUR EN STRIPS	30
SPORTEVENEMENTEN	19	GESCHIEDENIS	30
ATLETIEK	19	CULTUURFESTIVALS	31
PAARDENSPORT	19	STADSFESTIVALS	31
CULINAIRE EVENEMENTEN	19	KUNSTENFESTIVALS	31
GAY	19	FILMFESTIVALS	31
TRADITIE	20	MUZIEKFESTIVALS	31
		GAY	32
		TRADITIE	32
2012	21		
OPENING VAN NIEUWE MUSEA	21		
TENTOONSTELLINGEN	21	2014	33
OULDHEID, KLASSIEKE EN MODERNE KUNST	21	100 JAAR GROOTE OORLOG	33
HEDENDAAGSE KUNST	21	TENTOONSTELLINGEN	33
LITERATUUR EN STRIPS	24	MUZIEKFESTIVALS	33
FOTOGRAFIE	24		
MODE EN DESIGN	24	2015	33
GESCHIEDENIS	25	TENTOONSTELLINGEN	33

2011

OPENING VAN NIEUWE MUSEA

Opening MAS

17 mei 2011
Antwerpen

Antwerpen heeft er met het MAS een nieuw landmark bij. Het nieuwe museum pronkt op het Eilandje, de nieuwe bruisende wijk, op de plek waar stad en haven elkaar raken. Het MAS vertelt prikkelende verhalen over hoe Antwerpen en de wereld al eeuwenlang met elkaar verbonden zijn door de haven. Universele thema's als Machtsvertoon, Wereldhaven, Wereldstad en Leven en Dood worden gebracht in een indrukwekkende scenografie. De beklimming van de 60 meter hoge MAS-toren is al een belevenis op zich. Naarmate je hoger klimt, geven de enorme glaspartijen een steeds veranderend uitzicht op de stad. Ga je tot helemaal bovenaan, dan kan je genieten van het 360° panorama. Het MAS is de ontmoetingsplaats voor iedereen die de stad, de wereld en zichzelf wil ontdekken. Meer informatie over de 'Meesterwerken in het MAS. Vijf eeuwen beeld in Antwerpen' vindt u op p. 10.

www.mas.be

TENTOONSTELLINGEN

OUDHEID, KLASSIEKE EN MODERNE KUNST

Meesterwerken in het MAS.

Vijf eeuwen beeld in Antwerpen

17 mei 2011 – 31 december 2012
Antwerpen, MAS

Op dinsdag 17 mei 2011 opent de prestigieuze tentoonstelling Meesterwerken in het MAS. Vijf eeuwen beeld in Antwerpen in het Museum aan de Stroom. De eerste tentoonstelling in het nieuwe Antwerpse museum bevat topstukken uit de collecties van het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen (KMSKA), het Museum van Hedendaagse Kunst Antwerpen (M HKA) en het Museum Plantin-Moretus/Prentenkabinet. De tentoonstelling toont hoe Antwerpen al vijf eeuwen lang een sleutelrol speelt op het vlak van de beeldcultuur. Meesterwerken in het MAS. Vijf eeuwen beeld in Antwerpen onderzoekt aan de hand van werk van oude meesters en hedendaagse kunstenaars de ontwikkeling van de westerse beeldcultuur. Al in de zestiende en zeventiende eeuw was Antwerpen een wereldcentrum, dat met zijn drukpersen prenten verspreidde over de hele wereld. En tot op vandaag is de visuele en meer bepaald beeldende kunst uit de Scheldestad internationaal toonaangevend.

www.mas.be

Barok beeldhouwwerk in België

8 juni – 25 september 2011
Brussel, Stadhuis

Zo bekend de Belgische barok schilderkunst is door talrijke publicaties en evenementen, zo onbekend is de beeldhouwkunst van die periode,

terwijl België toch vooraanstaande beeldhouwers heeft gekend. In de tentoonstelling worden een aantal mooie voorbeelden van barokke beeldhouwkunst voorgesteld naast schetsen, projecten, studies en klei modellen die een voorproever van het uiteindelijke beeld moeten geven. Op die manier wil ze de bezoekers bewust maken van de geaccumuleerde rijkdom aan beeldhouwwerk in verschillende plaatsen en vooral in kerken. De tentoonstelling belicht de relatie tussen wat wordt tentoongesteld en wat er "in situ" te bewonderen valt en biedt de bezoekers zo een parcours waarin ze hun kennis kunnen aanvullen.

www.brupass.be

Een romantische kijk

23 juni - 4 september 2011
Leuven, M

De romantische schilderkunst uit het midden van de 19e eeuw is een kunststroming die vaak vergeten en zelfs verguisd werd. Toch is deze kunststroming het ontdekken meer dan waard. M Leuven presenteert in de zomer van 2011 de collectie van de Nederlandse televisiemaker Jef Rademakers. Deze kunstliefhebber heeft de voorbije decennia een uitgelezen collectie opgebouwd van romantische schilderkunst uit de Nederlanden. Zijn verzameling van een 70-tal schilderijen zal eerst (herfst 2010 – begin 2011) in het Hermitage te Sint-Petersburg getoond worden en reist daarna naar Leuven. De tentoonstelling is thematisch opgebouwd. De bezoeker wordt langs vijf specifieke onderwerpen geleid: het genrestuk, architectuurstuk, het landschap, de marine en de nocturne. Aan de hand van deze genres illustreert de tentoonstelling de vergeten esthetische categorieën van het pittoreske en het sublieme. Deze tentoonstelling is opgevat als een spontane ontdekkingstocht van een 'vergeten' stroming. Met werken van oa. Barend Cornelis Koekkoek, Eugène Verboeckhoven, Andreas Schelfhout, David de Noter, Jacob Abels,...

www.mleuven.be

Hotel Aubecq. Victor Horta

1 juli – 9 oktober 2011
Brussel, Koninklijke Musea voor Schone Kunsten van België

Naar aanleiding van de honderdvijftigste verjaardag van de geboorte van de Belgische architect Victor Horta plaatst het Brussels Hoofdstedelijk Gewest een uniek stuk patrimonium in de kijker: de gevel van het herenhuis Aubecq. Dit uitzonderlijke werkstuk dat van de vernieling kon worden gered, wordt vandaag heropgebouwd. Het publiek kan dit van 1 juli tot 9 oktober zelf komen bekijken in het kader van een tentoonstelling die volledig aan het meesterwerk is gewijd. Voor deze gelegenheid wordt een deel van het toenmalige meubilair van de hand van Horta samengebracht en getoond in samenwerking met de Koninklijke Musea voor Schone Kunsten van België.

www.fine-arts-museum.be

Roger Raveel en Constant Permeke

juli – november 2011
Jabbeke, Permekemuseum

We vieren de 90e verjaardag van de kunstenaar in het Permekemuseum

2011

te Jabbeke door een selectie kunstwerken van Roger Raveel uit de collectie van Mu.ZEE in dialoog te brengen met het oeuvre en de leefwereld van Constant Permeke.

www.muzee.be

Palazzo Rubens. De meester als architect.

10 september – 11 december 2011

Antwerpen, Rubenshuis

Het Rubenshuis pakt in het najaar van 2011 uit met een unieke tentoonstelling over Peter Paul Rubens als architect, een onderbelicht facet van deze veelzijdige kunstenaar, die een kenner van de Romeinse en eigentijdse Italiaanse architectuur was. Een primeur! Dat Rubens een architectuurkenner was, weten we onder meer van wat op zijn schilderijen te zien is. Maar hij was ook betrokken bij spraakmakende Antwerpse projecten, zoals de uitbreiding van zijn riante atelier-woning en wellicht ook de bouw van de huidige Sint-Carolus Borromeuskerk, volgens tijdgenoten 'het achtste wereldwonder'. Inspiratie vond Rubens bij de schilders-architecten Michelangelo en Romano, en in Italiaanse architectuurboeken. De tentoonstelling laat een vijftigtal bruiklenen uit belangrijke internationale musea zien. Veel kunstwerken uit minder bekende verzamelingen werden nog nooit aan een ruim publiek getoond. We pakken ook uit met kostbare architectuurboeken uit Rubens' bibliotheek en met werk van Michelangelo, Romano en natuurlijk de meester zelf

www.rubenshuis.be

John Constable – Olieverfschetsen uit het Victoria & Albert Museum Londen

17 september 2011 – 29 januari 2012

Gent, Museum voor Schone Kunsten

John Constable (1776-1837) was de vader van de moderne landschapschilderkunst. Hij vernieuwde de academische stijlen door direct naar de natuur te gaan werken en een directe schildertechniek te ontwikkelen. Zijn invloed reikt tot de Franse impressionisten. Deze tentoonstelling biedt een uniek inzicht in het werkproces van de schilder aan de hand van meesterwerken uit de gerenommeerde Constable collectie van het Victoria and Albert Museum in Londen. De presentatie maakt zowel het historische belang als de blijvende invloed van deze kunstenaar duidelijk. Hoogtepunt van de tentoonstelling zijn twee grote olieverschetsen die Constable schilderde voor "The Hay Wain" en "The Leaping Horse", twee van zijn bekendste werken. Deze zogenaamde 'full scale' schetsen zijn even groot als de afgewerkte tegenhangers en vormen een unicum in de kunstgeschiedenis. Deze prestigieuze werken uit de collectie van het V&A werden speciaal voor de tentoonstelling gerestaureerd. Ze worden geplaatst tegenover een afgewerkt schilderij van Constable, een bijzondere groep kleinere olieverschetsen en een prachtige serie van zijn aquarellen en tekeningen uit de V&A collectie. De tentoonstelling is achtereenvolgens te zien in het Kumu Art Museum Tallinn, de Staatsgalerie Stuttgart en het MSK Gent. Vervolgens reist ze door naar de Verenigde Staten.

www.mskgent.be

Rik Wouters & co

24 september 2011 – 31 december 2014

Mechelen, Museum Schepenhuis

Ondanks zijn korte artistieke carrière liet Rik Wouters een fantastisch oeuvre na. De meest uitgebreide collectie van zijn werk maakt deel uit van de collectie van het KMSKA. Het is een unieke plejade van uitzonderlijk hoge kwaliteit. De collectie omvat 19 beelden, 26 schilderijen en 55 werken op papier. Het is wellicht de meest representatieve verzameling van Rik Wouters ter wereld. Die collectie komt nu naar Mechelen. Vanaf 24 september 2011 prijkt ze, samen met de werken uit de collectie van de Stedelijke Musea Mechelen, in het Schepenhuis.

stedelijkemusea.mechelen.be

BRASIL 1808 – 1950

6 oktober 2011 – 15 januari 2012

Brussel, Bozar

In 1807 zet het Portugese hof voet aan wal in Brazilië. Dit betekent ook meteen de start van een intense zoektocht naar een Braziliaanse eigenheid in de kunst. Een omvangrijke collectie zorgt voor een mooi visueel overzicht. Laat je verrassen door een intense mix: een vleugje exotisme, modernisme, populaire kunst, afro-Brasil...

www.europalia.eu, www.bozar.be

Terra Brasilis

20 oktober 2011 – 12 februari 2012

Brussel, Cultuurcentrum ING

Brazilië verwijst in zijn naam al naar pau-brasil, de flamboyante rode natuurlijke verfstof en bezit een gigantisch woud met de grootste biodiversiteit en een schat aan mineralen. Het land speelt volop mee in de Columbian exchange, de wederzijdse uitwisseling van flora en fauna tussen de continenten en wordt aan het einde van de 16de eeuw la ferme du monde, met zijn suikerriet- en koffieplantages en zebu-veestapels. Zoveel rijkdommen trekken meteen de West-Europese nieuwsgierigheid en verbeelding aan en inspireren vijf eeuwen lang wetenschappelijke expedities en artistieke creaties. Ze fatsoeneren ook danig onze levensstijl en voedingscultuur. Minder bekend is dat de Brazilianen, of ze nu van Indiaanse, Europese of Afrikaanse herkomst zijn, zelf die paradijselijke en infernale wereld van de fauna, flora en mineralen in symbiose beleven, scherpzinnig verkennen, verheerlijken in elitaire en volkse kunst en inventief en gulzig consumeren. Schilderijen, tekeningen en gravures, kaarten en boeken, tapijten en behang (papiers peints), meubilair en devotievoorwerpen, faience en porselein, zilverwerk en juwelen uit Braziliaanse en Europese collecties bieden een vernieuwende blik op de natuurlijke rijkdommen van Brazilië.

www.europalia.be, www.ing.be/art

2011

De wereld van George Minne en Maurice Maeterlinck

22 oktober 2011 – 19 februari 2012

Gent, Museum voor Schone Kunsten

In 2011 herdenkt de stad Gent de toekenning van de Nobelprijs voor Literatuur aan Maurice Maeterlinck op 22 oktober 1911. Het Museum voor Schone Kunsten organiseert bij die gelegenheid een tentoonstelling onder de titel 'De wereld van Minne en Maeterlinck'. George Minne en Maurice Maeterlinck waren 'symmetrische geesten' die in hun tijd in de internationale kunstcentra als vernieuwers werden opgemerkt. Deze tentoonstelling wil twee markante kunstenaars in het licht stellen die gedurende hun jeugd jaren elkaars evenbeeld waren en die nadien, elk in hun domein, grote invloed hebben uitgeoefend op het Europese symbolisme.

www.mskgent.be

Sagalassos, City of dreams

29 Oktober 2011 – 17 juni 2012

Tongeren, Gallo-Romeins Museum

Sagalassos was in de Romeinse tijd een van de belangrijkste economische steden in het zuiden van Turkije. Pas vanaf de vierde eeuw van onze tijdrekening, na verschillende aardbevingen, pestepidemies en invasies van vreemde volkeren, verloor de stad wat van haar glans. Uiteindelijk werd Sagalassos helemaal verlaten. De afgelegen locatie, hoog in de bergen, en een metersdikke erosielaag beschermden de resten van de stad tegen plundering en verval. Sagalassos is daardoor uitzonderlijk goed bewaard, het wordt wel eens het 'Pompeï van het Oosten' genoemd. Sinds het begin van de jaren '90 worden in Sagalassos archeologische opgravingen uitgevoerd door een onderzoeksteam van de Katholieke Universiteit Leuven onder leiding van professor Marc Waelkens. Het is een van de grootste en belangrijkste opgravingen in de streek rond de Middellandse Zee. Het Gallo-Romeins Museum heeft de opgravingen steeds op de voet gevolgd en wijdt in 2011 een tentoonstelling aan deze intussen wereldberoemde Romeinse site.

www.limburg.be/gallo

En ook nog tot:

- **19 juni 2011:**
Joan Miró, Brussel, ING Cultuurcentrum, www.ing.be/art
- **11 juli 2011:**
Raoul De Keyser, Brussel, De Loketten,
<http://www.vlaamsparlement.be/vp/raouldekeyser.html>
- **4 september 2011:**
Jean Brusselmans, Oostend, Muzee, www.kunstmuseumaanzee.be
- **11 september:**
Roelandt Savery. Visionair hofschilder in Praag, Kortrijk, Broelmuseum,
www.broelmuseum.be
- **25 september 2011:**
Pieter-Jozef Verhaghen. In het spoor van Rubens, Leuven en Aarschot,
www.mleuven.be
- **31 december 2011:**
Victor Horta, a lost world, Brussel, Autrique Huis, www.autrique.be
- **8 januari 2012:**
De Modernen. Topstukken uit het Koninklijk Museum, Antwerpen, Koningin Fabiolazaal, www.kmska.be

• 31 december 2014:

Reünie. Van Quinten Metsijs tot Peter Paul Rubens. Meesterwerken uit het Koninklijk Museum terug in de Kathedraal in Antwerpen, O.L.V.-kathedraal, www.dekathedraal.be

HEDENDAAGSE KUNST

Jan De Vliegheer, Schatzkammer

6 mei - 26 juni 2011

Kasteel van Gaasbeek

Jan De Vliegheer (° 1964, Brugge) brengt in het Kasteel van Gaasbeek een overzicht van zijn recente oeuvre. Hij treft er sferen aan die ook zijn werken ten overvloede uitstralen. De vaak monumentale schilderijen van De Vliegheer vertellen over kleur en licht. In die zin herinnert zijn werk aan dat van de grote meesters van het impressionisme. Er waart ook een residu van romantiek in rond, en een fascinatie voor schoonheid als artistiek einddoel. Zijn thema's vindt hij op reis, waar hij duizenden foto's maakt van inspirerende architectuur of objecten. Een uitgekiende selectie daarvan zet hij om naar schilderijen. In dit spel van metamorfoses gebruikt hij zijn onderwerpen (interieurs, porselein, glas, ...) eerder als alibi. Hij rafelt de beelden compositorisch uiteen en reconstrueert ze met vrije penseelstreken in uitbundige kleuren tot virtuoze lichtstudies. Zo komt hij tot een explosieve werveling van kleur, licht en textuur. De kijker komt terecht in een fascinerend spanningsveld tussen realisme en abstractie. Zoals het kasteel de geschiedenis herinterpreteert tot een theateraantal verhaal, zo formuleert Jan De Vliegheer de werkelijkheid in verf en herleidt hij de wereld tot beeld; een beeld dat uiteindelijk een eigen leven gaat leiden.

www.kasteelvangaasbeek.be

Meesterwerken in het MAS

Vijf eeuwen beeld in Antwerpen

17 mei 2011 – 31 december 2012

Antwerpen, MAS

Deze openingstentoonstelling toont, aan de hand van topstukken uit Antwerpse collecties, de evolutie van de beeldcultuur van de middeleeuwen tot nu.

Het economische succes van de Antwerpse haven zorgt in de 16de en 17de eeuw voor een belangrijke ommekeer in de kunstwereld. Het zijn niet langer alleen de adel en de geestelijken die werken bestellen. Ook de rijke burgerij wordt opdrachtgever. Met een creatieve hausse tot gevolg. De grandeur van Rubens en de massale grafiekproductie zijn daar uitingen van. De fundamenten van de hedendaagse beeldcultuur en de internationale kunstmarkt worden in de stad aan de stroom gelegd. Antwerpen is een prominente kunststad gebleven. De kunstenaars uit de Lage Landen zijn nog steeds van groot belang voor het inzicht in de actuele beeldcultuur. De grote openingstentoonstelling van het MAS is een samenwerking met het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen (KMSKA), het Museum van Hedendaagse Kunst (M HKA) en het Museum Plantin-Moretus/Prentenkabinet.

www.mas.be

2011

Jeff Wall. The Crooked Path

27 mei – 11 september 2011

Brussel, Bozar

Vanaf eind jaren 1970 heeft de Canadese kunstenaar Jeff Wall de fotografie een vaste plaats in de kunstwereld gegeven. Hij monteert zijn foto's dikwijls in grote lichtkasten, waardoor ze een iconografisch karakter krijgen. Zijn vaak controversiële werk bulkt van de verwijzingen naar de kunstgeschiedenis. Deze tentoonstelling in het Paleis voor Schone Kunsten heeft ook oog voor de culturele context van Walls werk en laat zien hoe hij zich verhoudt tot andere moderne en hedendaagse kunstenaars, fotografen en cineasten. 35 foto's, van de jaren 1970 tot vandaag, worden geconfronteerd met werk van Duchamp, Manet, Wallace, Graham, Pollock, Picasso, Dalí, Warhol, Graham, Smithson, Fassbinder, Pasolini, Huyghe. Terzelfder tijd loopt een monografische tentoonstelling van het werk van Jeff Wall in het Stedelijk Museum van Amsterdam.

www.bozar.be**Charlotte Beaudry**

28 mei – 14 augustus 2011

Brussel, Wiels

Charlotte Beaudry (geb. 1968, Huy) maakt figuratieve, maar geen realistische, schilderijen en tekeningen. Beaudry's picturaal werk is opgebouwd rond het zintuiglijk uitdrukken van een vrouwelijkheid ingeklemd tussen de rusteloosheid van de adolescentie en de twijfels van de volwassenheid. Of het nu alledaagse objecten zijn, of plaatsen, of portretten van jonge vrouwen, in haar schilderijen lijkt ze alle – soms ambigue – nuances te doorlopen van een vrouw die haar integriteit tracht te bewaren.

www.wiels.org**Erwin Wurm**

29 mei – 25 september 2011

Antwerpen, Middelheimmuseum

Veelzijdig, verrassend, humoristisch: het zijn begrippen die perfect passen bij het werk van de Oostenrijker Erwin Wurm (*1954). Wurm is een beeldhouwer pur sang, gefascineerd door volumes, de menselijke figuur, abstractie en figuratie. Van 29 mei tot en met 25 september 2011 is het Middelheimmuseum het speelterrein voor hedendaags kunstenaar Erwin Wurm. Verspreid tussen de vaste collectie, plaatst de Oostenrijkse kunstenaar een 25-tal werken. Voor het Braempaviljoen creëert hij drie nieuwe werken. De tentoonstelling *Wear me out* is een ware ontdekkingstocht doorheen het openluchtmuseum. U verwondert zich niet alleen aan de expressieve kunst van Wurm, u kunt er zelf ook deel van uitmaken. Erwin Wurm nodigt ook Antwerps modeontwerper Walter Van Beirendonck uit voor een samenwerking.

www.middelheimmuseum.be**Freestate II - Retrospectieve Jonge & Belgische Kunst**

25 juni - 11 september 2011

Oostende, Oosteroever en Havengebied

Freestate II is de opvolger van de spraakmakende eerste editie die in

de zomer van 2006 plaatsvond. Zij bundelt en presenteert in deze grote zomertentoonstelling een ruime selectie met overzichtswaarde van 21 jonge, Belgische kunstenaars (35 jaar of jonger) op unieke locaties op de Oostendse oosteroever. Er worden in totaal 70 werken tentoongesteld met een minimum van 3 werken per kunstenaar. Voor Freestate werkt Vrijstaat O. met 5 jonge, Belgische curatoren aan de originele presentatie binnen en buiten van actuele kunst: schilderkunst, tekeningen, sculpturen, performance, installaties, fotografie, video en nieuwe media. Het geheel krijgt een happeningkarakter d.m.v. interventies tijdens de looptijd van de tentoonstelling. Het parcours is opgevat als een ontdekkingstocht.

www.vrijstaat-o.be**The Power of Phantasy. Modern and Contemporary****Artists from Poland.**

24 juni 2011 – 18 september 2011

Brussel, Bozar

Polen kende een bewogen politieke geschiedenis. Het werd opgesplitst in de 19e eeuw, bezet tijdens de Tweede Wereldoorlog, onderging het Sovjetjuk en kon zich pas in 1989 democratisch noemen. In schril contrast met dit beeld van een eeuwig onderdrukte natie staat een bloeiende cultuur die eeuw na eeuw blij gaf van een eigenzinnige, strijdbare geest. In het absurde en het fantastische zochten Poolse kunstenaars een antwoord op de chaotische werkelijkheid; met hun rebelse kunst wilden ze die niet ontvluchten maar veeleer ombouwen. De tentoonstelling omvat werk van gerenommeerde hedendaagse Poolse kunstenaars als Mirosław Bałka, Monika Sosnowska en Wilhem Sasnal, naast sleutelwerken uit de Poolse kunst van 19e en 20e eeuw. Verken het fantastische en irrationele Poolse universum!

www.bozar.be**Watou 2011 – Verzamelde Verhalen#3**

9 juli- 11 september 2011

Watou

Watou 2011 / Verzamelde Verhalen # 03 is een jaarlijks kunstenfestival in Watou, het kunstdorp in de Westhoek. Spannende locaties, in schuren en stallen, worden door diverse curatoren artistiek ingevuld. Watou 2011 maakt plaats voor experiment, voor levende verhalen binnen en buiten, en zoekt daarbij de wederzijdse bevruchting op van verschillende generaties, van verschillende disciplines. Om dan door u zachtjes te worden ontdekt.

www.watou2011.be (vanaf 1 april 2011) - tot dan www.watou2010.be**Roger Raveel en Constant Permeke**

juli – november 2011

Jabbeke, Permekemuseum

We vieren de 90e verjaardag van de kunstenaar in het Permekemuseum te Jabbeke door een selectie kunstwerken van Roger Raveel uit de collectie van Mu.ZEE in dialoog te brengen met het oeuvre en de leefwereld van Constant Permeke.

www.muzee.be

2011

Contour 2011, 5de Biënnale voor Bewegend Beeld

27 augustus - 30 oktober 2011 (van donderdag tot zondag)
Mechelen, historische binnenstad

Contour Mechelen presenteert de 5de Biënnale voor Bewegend Beeld van 27 augustus tot 30 oktober 2011. De biënnale is een even spannende als ontspannende manier om hedendaagse beeldende kunst van internationaal niveau te ontdekken. Contour toont film, video en installaties op bijzondere locaties in de historische binnenstad van Mechelen. Curator Anthony Kiendl (CAN) zorgt voor de artistieke invulling. Kiendl wil de verbanden tussen geluid, beeld en sociale veranderingen onderzoeken. Daarbij speelt (rock)muziek een belangrijke rol.

Contour 2011 wordt een boeiende confrontatie tussen historisch en hedendaags: cultuur als avontuur.

www.contourmechelen.be

Sleeping Beauties

9 september - 13 november 2011
Kasteel van Gaasbeek

Deze internationale tentoonstelling gebruikt het kasteel en zijn museum als metafoer. Als historisch huis is het kasteel immers zelf een soort 'schone slaapster', een droommachine waarin de tijd schijnbaar tot stilstand komt. Met deze expo exploreert het zijn eigen dubbele identiteit: die van historisch decor en van protagonist in een imaginair parcours waarin de bezoeker volledig wordt ondergedompeld. Sleeping Beauties wil veel meer zijn dan een voorspelbare verzameling slapende schoonheden. De tentoonstelling maakt een selectie uit de hedendaagse kunst van de laatste dertig jaar die zich specifiek door de slaap en de droom liet inspireren. In de romantische en historiserende kasteelzalen zullen deze werken nu eens als stijlclash, dan weer als droombeeld of fata morgana ervaren worden.

www.kasteelvangasbeek.be

Alina Szapocznikow

10 september 2011 – 8 januari 2012
Brussel, Wiels

Dit uitgebreide overzicht van de Poolse beeldhouwster Alina Szapocznikow (1926–1973) valt samen met het Poolse voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie en is de eerste grote solo tentoonstelling van de kunstenaar buiten Polen. Het accent ligt op haar meest experimentele periode van de jaren 1960 tot 1970, voor haar plotse dood op 47-jarige leeftijd. Ze overleefde de Holocaust en begon in de naoorlogse periode te werken in een eerder klassieke, figuratieve manier, maar evolueerde snel naar het creëren van sculpturen en liet hiermee een erfenis achter van provocatieve objecten – seksueel, instinctief, humoristisch en politiek – die zich wat onwennig tussen het Surrealisme, Nieuw Realisme en Pop Art bevinden. Haar gekleurde polyester en hars afgietsels van haar lippen en borsten getransformeerd tot alledaagse objecten als lampen of asbakken, haar sponzige polytherane vormen vaak ingelegd met afgietsels van buiken of echt gras, en haar

constructie van wassen sculpturen die gevonden foto's bevatten, blijven even opvallend scherp, intuïtief en origineel vandaag als wanneer ze gemaakt werden. De tentoonstelling toont de verschillende media waarmee Szapocznikow werkte – waaronder foto's, tekeningen, sculpturen en installaties.

www.wiels.org

A Rua

7 oktober 2011 – 22 januari 2012
Antwerpen, M_HKA

A Rua (De Straat) toont een twintigtal kunstenaars wiens leven en oeuvre nauw gerelateerd zijn met de stad Rio de Janeiro. De tentoonstelling focust op de ontwikkeling van deze kunstscene gedurende de laatste vier decennia, met enerzijds werk uit de late jaren '60 en begin jaren '70 – de anni mirabiles van het globale conceptualisme, waarin de Braziliaanse kunst een vooraanstaande rol speelde – en de hedendaagse bewegingen anderzijds. Naast deze geografische en historische invalshoek belicht A Rua, zoals de titel ook duidelijk aangeeft, de notie van de straat, meer bepaald de rol en de positie van de straat in de hedendaagse kunstproductie van Rio in al haar variaties. Vooreerst de straat als ontmoetingsplek tussen mensen, tussen kunst en leven, de straat als ervaringsruimte waar de gemeenschap zichzelf telkens vernieuwt; daarnaast de straat als studio, podium, toonplaats, de straat als culturele productieruimte zeg maar; en tenslotte de straat als arena en agora, de straat als publieke ruimte. Deze tentoonstelling maakt deel uit van het kunstenfestival europalia.brasil

www.europalia.eu, www.muhka.be

BRASIL, 1950 - 2011

12 oktober 2011 – 15 januari 2012
Brussel, Bozar

Na de tweede wereldoorlog breekt de Braziliaanse kunst met elke vorm van symboliek en realiteit. Het brengt een enorme revolutie teweeg. In vijf etappes doorloopt de bezoeker de hedendaagse kunst in Brazilië van 1945 tot en met vandaag: het wordt een indrukwekkende kennismaking met alle mogelijke disciplines en kunstenaars.

www.europalia.eu, www.bozar.be

Incorporations

12 oktober 2011 – 15 januari 2012
Brussel, De Elektriciteitscentrale

De tentoonstelling bekijkt de aanwezigheid van het spirituele in de hedendaagse Afro-Braziliaanse kunst en de overgang van folkloristische voorstellingen naar de bevestiging van religieuze waarden. Bepaalde groepen kunstenaars werken rond de band met Afrika, terwijl anderen de politieke en emanciperende taak van de kunst verkennen. Deze tentoonstelling maakt deel uit van kunstenfestival europalia.brasil.

www.europalia.eu, www.deelektriciteitscentrale.be

2011

Jan Fabre

14 oktober 2011 - 22 januari 2012

Brussel, Koninklijke Musea voor Schone Kunsten van België

De Koninklijke Musea voor Schone Kunsten van België bereiden een project voor met de internationaal gerenomeerde kunstenaar, auteur en theatermaker, Jan Fabre (°Antwerpen, 1958). Hij staat in binnen- en buitenland bekend als een van de meest vernieuwende en veelzijdige kunstenaars van zijn tijd. Hij heeft zich de voorbije 25 jaar geprofileerd als performancekunstenaar, theatermaker, choreograaf, operamaker, theaterauteur en beeldend kunstenaar. In elk genre dat hij bespeelt, verlegt hij grenzen. Al die jaren is zijn artistieke parcours gecontesteerd gebleven.

www.fine-arts-museum.be

En ook nog tot:

- **22 mei:**
Lawrence Weiner/Liam Gillick, Antwerpen, M HKA, www.muhka.be
- **22 mei:**
Pedro Cabrita Reis, Leuven, Museum M, www.mleuven.be
- **12 juni:**
Jordi Colomer, Brussel, Bozar, www.bozar.be
- **21 augustus:**
Jane Alexander, Brussel, Elektriciteitscentrale,
www.deelektriciteitscentrale.be
- **4 september:**
Modernity, Tervuren, Afrikamuseum, www.africamuseum.be
- **18 september:**
Jorge Macchi, Gent, S.M.A.K., www.smak.be

LITERATUUR EN STRIPS

Maurice Maeterlinck. Nobelprijs literatuur

9 december 2011 – 22 april 2012

Gent, Kunsthall Sint-Pietersabdij

Op 9 november 2011 zal het honderd jaar geleden zijn dat de Gentenaar Maurice Maeterlinck de Nobelprijs Literatuur won. Tot vandaag blijft hij de enige Belg, die de hoogste literaire onderscheiding ontving. Bij deze gelegenheid, organiseert de Kunsthall Sint-Pietersabdij een tentoonstelling rond Maeterlincks beroemdste toneelstuk, "L'oiseau bleu", dat zal worden geplaatst in het ruimere kader van andere, vergelijkbare filosofische sprookjes uit die tijd.

www.gent.be/sintpietersabdij

Nog tot:

- **2 Oktober :**
Het Publiart-avontuur. En toen ontdekte reclame de strip,
Brussel, Stripmuseum, www.stripmuseum.be

FOTOGRAFIE

Bruno Stevens – Ground

10 juni – 18 september 2011

Gent, Sint-Pietersabdij

Na meer dan twintig jaar in de muziekwereld besloot Bruno Stevens (° 1959) in 1998 om fotojournalist te worden. De fotografie van Bruno Stevens focust zich voornamelijk op oorlogs- en conflictzones, en hoe dit een impact heeft op de lokale burgerbevolking. Zijn werk verschijnt regelmatig in Stern, Libération, The Sunday Times Magazine, Time, Newsweek, Paris-Match en tal van andere magazines. De Brusselse fotograaf berichtte als enige buitenlandse journalist uit Gaza. Bruno Stevens is niet de eerste de beste. Hij trekt naar alle uithoeken van de wereld om te getuigen van het leed dat mensen wordt aangedaan. Stevens won de World Press Photo en oogstte veel bewondering voor zijn expositie met foto's van oorlogsslachtoffers.

www.gent.be/sintpietersabdij

Sarah Moon

15 juni - 14 augustus 2011

Brussel, Le Botanique

Na haar tekenopleiding en enkele jaren als model, wordt Sarah Moon modefotografe en werkt ze samen met Cacharel. Haar foto's verschijnen in de belangrijkste tijdschriften en maken van haar een echte ster. Toch evolueert ze naar een persoonlijker stijl van fotograferen met de nadruk op een wilde naturel en op herinneringen uit haar kindertijd. De bijzondere schoonheid van haar werk is soms verbijsterend. Deze tentoonstelling heeft vooral betrekking op haar meer persoonlijke foto's, maar er zitten ook enkele mythische modefoto's tussen uit de jaren 70 en enkele legendarische filmfoto's. Geniet van de onderwerpen en de sfeer die deze grote dame van de fotografie weet op te roepen.

www.botanique.be

Beyond the Document.

Belgische fotografen 1980 - 2010

29 juni – 25 september 2011

Brussel, Bozar

Het uitgangspunt voor deze tentoonstelling is die hedendaagse Belgische fotografie die een combinatie maakt tussen het documentaire en het artistieke. De werkwijze van de geselecteerde fotografen combineert subjectiviteit en objectiviteit, fictie en non-fictie, reportage en metafoer in hetzelfde beeld. Dit leidt tot een fotografie met een hoge conceptuele toegevoegde waarde. Deze selectie is een doelbewuste keuze uit de Belgische fotografie, de tentoonstelling is geen anthologie van de hedendaagse Belgische fotografie als geheel. Bij de tentoonstelling wordt een drietalig (NI/Fr/E) boek uitgegeven door uitgeverij Lannoo, met interviews met de betrokken fotografen en een algemene inleiding. Met werk van Gilbert Fastenaekens – Thomas Chable – Chantal Maes – Philippe Herbet – Felten-Massinger – Vincen Beeckman – Arno Roncada – Geert Goiris – Jan Kempenaers – Bert Danckaert – Nick Hannes – Herman van den Boom – Lara Dhondt

www.bozar.be

2011

Dirk Braeckman

6 oktober 2011 – 8 januari 2012

Leuven, M

Dirk Braeckman is één van de vooraanstaande kunstfotografen in België. Tot op tot op vandaag heeft hij een groot internationaal palmares aan tentoonstellingen en prijzen opgebouwd. In elk van zijn monumentale fotowerken creëert Dirk Braeckman een besloten, geïsoleerde wereld die in zijn tactiliteit niettemin eindeloos lijkt. Deze beelden willen niets vertellen, toch suggereren ze hele verhalen. De foto's van Dirk Braeckman laten het moment van de opname een eind achter zich en reiken – onvermoed – verder dan hun kader. Deze tentoonstelling brengt een selectie van bestaand werk en voornamelijk nieuw werk, inclusief werk op maat van de ruimtes in M. Daarnaast heel wat foto's op klein formaat in vitrines.

www.mleuven.be

Edmond Sacré, portret van een stad

18 november 2011 - 22 april 2012

Gent, STAM

De Gentse fotograaf Edmond Sacré (1851-1921) liet een zeer divers oeuvre na met (groeps)portretten, landschappen, straatbeelden en opnamen van gebouwen en evenementen. Zijn foto's tonen de grondige transformatie die Gent rond de vorige eeuwwisseling onderging. In het centrum werden hele huizenblokken gesloopt voor de aanleg van nieuwe straten en pleinen en het vrijmaken van de historische monumenten. Het landelijke karakter van de stadsrand verdween door de oprukkende verstedelijking. Dit project onderzoekt de relatie tussen beeldvorming en verandering van de stad aan de hand van Sacré's foto's.

www.stamgent.be

MODE EN DESIGN

Die Essenz der Dinge. Een tentoonstelling van Vitra

Design Museum Weil am Rhein

9 juli – 16 oktober 2011

Gent, Design Museum

Gaan we, nu het crisis is, bezuinigen op materialen en kiezen voor producten met een langere levensduur? Of staat modern design sowieso voor efficiëntie? De tentoonstelling "De kunst van het reduceren" keert terug naar de basis. Of liever: naar design dat de "kunst van het reduceren" illustreert. Vereenvoudiging is immers niet alleen een richtinggevend principe in de geschiedenis van de designwereld, tijdens haast alle stormachtige periodes op economisch vlak treedt het eens zo hard op de voorgrond. De tentoonstelling zoekt de verklaring achter de rationele designlogica in aspecten zoals het productieproces, ruimtelijke beperkingen of esthetische trends. Designiconen van le Corbusier en Gerrit Rietveld tot Eero Saarinen worden omkaderd met gelijkaardige voorbeelden uit o.a. de mode, food design en de kunstwereld.

<http://design.museum.gent.be>

Walter van Beirendonck

14 september 2011 – 19 februari 2012

Antwerpen, MoMu

In het najaar van 2011 presenteert het Antwerpse ModeMuseum de eerste grote overzichtstentoonstelling van ontwerper Walter Van Beirendonck. Van Beirendonck bouwde de afgelopen drie decennia een indrukwekkende internationale carrière uit. Hij geldt als het buitenbeentje van de Antwerpse mode en werd vooral bekend omwille van zijn kleurrijke collecties, zijn spectaculaire defilés in Parijs in de jaren 1990 onder het W.&L.T. label, en de diverse lichaamsbeelden die hij op de catwalk presenteerde. In zijn werk combineert hij de meest uiteenlopende inspiratiebronnen, gaande van technologie, kunst, popcultuur tot etnografie.

www.momu.be

Circuito dos Diamantes

20 oktober 2011 – 10 januari 2012

Antwerpen, Diamantmuseum

In het kader van Europalia Brazilië onderzoekt het Diamantmuseum Provincie Antwerpen de link tussen het Briljantwerps verhaal – het verhaal van diamantstad Antwerpen – en Brazilië. Zakenman James Dormer (1707-1758) stichtte in het Antwerpen van de 18e eeuw een heus zakenimperium, gebaseerd op de handel in Braziliaanse diamant. Na de ontdekking van diamant in Brazilië rond 1714 was het land bijna 150 jaar lang de enige diamantleverancier ter wereld. Vandaag wordt er geen diamant meer gewonnen, maar staat Brazilië wereldwijd bekend om de hoge kwaliteit van mineralen die in het land ontgonnen worden. Pronkstukken uit de collectie van het Portugese koningshuis (de toenmalige kolonisator van Brazilië), buitengewone Braziliaanse mineralen en edelstenen én het opmerkelijke levensverhaal van James Dormer vormend de leidraad doorheen deze expo.

www.diamantmuseum.be, www.europalia.eu

Art Nouveau en Art Deco uit de collecties van het

Zilvermuseum Sterckshof

18 oktober 2011 – 29 januari 2012

Antwerpen, Zilvermuseum

Sinds de jaren 1950 heeft het Sterckshof een hoogstaande collectie Belgisch art-nouveau- en art-deco-edelsmeedwerk verworven. Maar niet enkel zilver behoort tot het verzamelbeleid. Delen van het atelierarchief van diverse vooraanstaande Belgische zilversmeden zoals Wolfers Frères, Delheid Frères en Wiskemann, maken thans deel uit van de museumcollectie. Een ruime selectie hieruit wordt gepresenteerd in een overzichtstentoonstelling met bijbehorende wetenschappelijke catalogus. Via zorgvuldig gekozen thema's geven tentoonstelling en boek een cultuurhistorisch beeld van de Belgische edelsmeedkunst uit de periode tussen 1880 en 1942. De combinatie van zilveren objecten met de schat aan informatie die zich in de atelierarchieven bevindt, biedt een ruimere blik op de productie van de zilverateliers en brengt het volledige ontstaansproces in beeld.

www.zilvermuseum.be

2011

En ook nog tot:

- **5 juni:**
Alter Nature: The Future That Never Was, Hasselt, Modemuseum
www.modemuseumhasselt.be
- **14 augustus:**
Ontrafel: Tricot in de mode, Antwerpen, MoMu, www.momu.be

GESCHIEDENIS**BRASIL, 1808 – 1950**

6 oktober 2011 – 15 januari 2012

Brussel, Bozar

In 1807 zet het Portugese hof voet aan wal in Brazilië. Dit betekent ook meteen de start van een intense zoektocht naar een Braziliaanse eigenheid in de kunst. Een omvangrijke collectie zorgt voor een mooi visueel overzicht. Laat je verrassen door een intense mix: een vleugje exotisme, modernisme, populaire kunst, afro-Brasil...

www.europalia.eu, www.bozar.be**Indios do Brasil**

14 oktober 2011 – 15 februari 2012

Brussel, Jubelparkmuseum

Nooit eerder in Europa vertoonde werken getuigen van de intrigerende kunst en verfijnde materiële cultuur van de Braziliaanse indianenbevolkingen. Om de verscheidenheid tot uitdrukking te brengen worden de indianengroepen onderverdeeld in 4 habitats, die telkens bepalend zijn voor de leefwijze: de kust, de vlakke, het woud en de rivier. Dit hoofdonderdeel van de tentoonstelling bevat een tweehonderdtal riante vederkransen, versieringen en fijn uitgewerkte gebruiksvoorwerpen waarvan zowel het ontwerp, het kleurenpalet als de delicate afwerking niemand onberoerd laat. Om een coherent beeld te bieden van de grote verscheidenheid aan indianenculturen wordt ook aandacht besteed aan de evolutie van de beeldvorming hier in Europa over de Indianen, terwijl belangrijke archeologische werken en afbeeldingen gevonden in grotten en sites aantonen dat ook Brazilië een zeer rijk precolumbiaans cultuurpatrimonium heeft. Originele tekeningen en voorwerpen van bekende en minder bekende ontdekkingsreizigers werpen een licht op de manier hoe het Westen kennis maakte met de grote diversiteit aan biotopen en de daarin levende Indianen. Ten slotte wordt ook nadruk gelegd op de actualiteit. Sommige indianengroepen leven nog steeds heel geïsoleerd en hebben weinig of geen contact met onze maatschappij, maar dat betreft slechts een kleine minderheid want het merendeel van de Indianen maakt hoe langer hoe meer deel uit van de hedendaagse Braziliaanse samenleving. Deze tentoonstelling maakt deel uit van het kunstenfestival europalia.brasil

www.europalia.eu, www.kmkg-mrah.be**Terra Brasilis**

20 oktober 2011 – 12 februari 2012

Brussel, Cultuurcentrum ING

Brazilië verwijst in zijn naam al naar pau-brasil, de flamboyante rode natuurlijke verfstof en bezit een gigantisch woud met de grootste biodiversiteit en een schat aan mineralen. Het land speelt volop mee in de

Columbian exchange, de wederzijdse uitwisseling van flora en fauna tussen de continenten en wordt aan het einde van de 16de eeuw la ferme du monde, met zijn suikerriet- en koffieplantages en zebu-veestapels. Zoveel rijkdommen trekken meteen de West-Europese nieuwsgierigheid en verbeelding aan en inspireren vijf eeuwen lang wetenschappelijke expedities en artistieke creaties. Ze fatsoeneren ook danig onze levensstijl en voedingscultuur. Minder bekend is dat de Brazilianen, of ze nu van Indiaanse, Europese of Afrikaanse herkomst zijn, zelf die paradijselijke en infernale wereld van de fauna, flora en mineralen in symbiose beleven, scherpzinnig verkennen, verheerlijken in elitaire en volkse kunst en inventief en gulzig consumeren. Schilderijen, tekeningen en gravures, kaarten en boeken, tapijten en behang (papiers peints), meubilair en devotievoorwerpen, faiënce en porselein, zilverwerk en juwelen uit Braziliaanse en Europese collecties bieden een vernieuwende blik op de natuurlijke rijkdommen van Brazilië.

www.europalia.be, www.ing.be/art**WETENSCHAP****Bye-bye museum (werktitel)**

30 september 2011 – 1 april 2012

Tervuren, Afrikamuseum

Op 4 november 2010 werd de bouwvergunning voor de restauratie en uitbreiding van het Koninklijk Museum voor Midden-Afrika goedgekeurd. Dit impliceert dat het museum vanaf april 2012 tijdelijk zijn deuren zal moeten sluiten. Met het tentoonstellingsparcours 'Bye Bye museum' (werktitel) nemen we afscheid van het 'oude' museum. Het parcours brengt het museum en de renovatie op een sprankelende manier bij het grote publiek onder de aandacht. Hierbij vertellen we de bezoeker niet alleen de verrassende verhalen over de geschiedenis van het museum, maar met een grondige reflectie op het verleden stellen we meteen ook de vraag naar de toekomst. Niet alleen wordt de renovatie op een originele manier aangekondigd, maar door te illustreren hoe sterk onze kijk op Afrika is veranderd, wordt ook duidelijk dat de renovatie noodzakelijk en verantwoord is.

www.africamuseum.be**Prikkels! Een expo die je zintuigen prikkelt.**

6 oktober 2011 - 2 september 2012

Brussel, Museum voor Natuurwetenschappen

Kijken mag, aankomen moet! In deze interactieve tentoonstelling lopen de zintuigen in de kijker en zie, hoor, voel, proef en ruik je dat het een lieve lust is. Onze zintuigen bepalen hoe we de wereld waarnemen en hoe we moeten reageren op prikkels van buitenaf. Kom te weten welke frequenties jij kan horen en of je verschillende geuren kan herkennen. Bekijk je smaakpapillen onder het vergrootglas en ontdek welke plekje van je lichaam gevoeliger zijn dan andere. Al onze zintuigen lijken fantastisch te functioneren, maar in vergelijking met de dierenwereld zijn we eigenlijk vrij beperkt in onze waarnemingen. Kijk verder dan je neus lang is en ontdek hoe sommige dieren vertrouwen op zintuigen die veel sterker ontwikkeld zijn dan de onze...of zelfs over een zintuig beschikken waar wij ons amper iets bij kunnen voorstellen! Test hoe goed jij het er met behulp van UV-licht vanaf brengt als bijtje op zoek naar nectar en pro-

2011

beer net zoals de vleermuis zoveel mogelijk nachtvlinders te verorberen met behulp van echolocatie. Of wil je liever eens testen of jij even goed bent in het speuren naar drugs als politiehond Thor? En slaag je er net als de chimpansee in om op zoek te gaan naar de juiste besjes, in goede en minder goede lichtomstandigheden? Heb je altijd al eens willen weten hoe het voelt om net zoals de slang met behulp van infrarode hittegolven op rattenjacht te gaan? Na deze experimenten zal je sommige dieren alvast met andere ogen bekijken.
www.natuurwetenschappen.be

MENS EN MAATSCHAPPIJ

be.WELCOME #2

1 mei – 9 december 2011

Brussel, Atomium

Beter begrijpen om elkaar beter te begrijpen. Het tweede luik van onze expo be.WELCOME#2, gewijd aan de migratierealiteit, behandelt de vraag naar de roots, de integratie in het gastland, met als neveneffect het gevoel van "We zijn niet van hier maar ook niet van ginder". De belangrijkste acteurs in dit parcours zijn de kinderen van de getuigen van be.WELCOME #1. Zij worden – net als hun ouders – even goed geconfronteerd met een zoektocht naar hun identiteit. Hoe beleven ze deze spanning tussen de verschillende elementen van hun identiteit? Hoe verwoorden ze dit? Het antwoord is voor iedereen heel persoonlijk. De tentoonstelling wenst geen antwoorden te geven maar opent een deur om na te denken over het migratievraagstuk. Via een interactief parcours zonder naïviteit of valse voorstellingen, maar met enorm veel gevoeligheid probeert be.WELCOME#2 beter te begrijpen zodat we elkaar beter begrijpen.

www.atomium.be

Liber Floridus - Cartografie rond 1100

30 september 2011 – 8 januari 2012

Gent, STAM

900 jaar geleden was de wereld anders... Of denken we dat maar? Hoe keek een elfde-eeuwse geleerde naar de wereld? We vinden het antwoord in het Liber Floridus, een wereldvermaard handschrift dat bewaard wordt in de universiteitsbibliotheek van Gent. Lambertus beschrijft hierin de wereld en de kosmos. Vier eeuwen voor de opbloei van de cartografie tekende hij kaarten. Beelden van de wereld - die bol is...
www.stamgent.be

En ook nog tot:

- 4 september:

Modernity, Tervuren, Museum voor Midden Afrika,
www.africamuseum.be

CULTUURFESTIVALS

STADSFESTIVALS

Zomer van Antwerpen

1 juli – 28 augustus 2011

Antwerpen, diverse straten en pleinen

Twee maanden lang brengt Zomer van Antwerpen zinderende zomersfeer en kleur in de stad aan de stroom. Naar jaarlijkse gewoonte zet het zomerfestival de deuren wijd open voor alle leeftijden en culturen. Muziek uit de vier windstreken, thematische openluchtfilms aan de Scheldekaaien in een verrassend decor, het beste uit het internationale nieuwe circus, sterk visueel theater en tal van uitzonderlijke evenementen en installaties... Bijzondere ontmoetingen, zomerse gekte en creativiteit staan centraal. Naast klappers van wereldformaat kiest Zomer van Antwerpen resoluut voor projecten die zich in de stadswijken integreren.

www.zomervanantwerpen.be

Gentse Feesten

16 - 25 juli 2011

Gent, binnenstad

Tien dagen gratis cultureel volksfeest in de Gentse binnenstad! Gratis muziek op alle centrumpleinen en honderden andere activiteiten. En niet te vergeten: zes festivals van internationaal niveau. 10 days off is het belangrijkste meerdaagse indoor elektronische muziekfestival van Vlaanderen. Het MiramirO festival brengt de meest gerenommeerde theater- en circusgezelschappen uit de hele wereld samen tijdens de Gentse Feesten. Tijdens het Internationale Puppetsbuskersfestival worden de beste poppen-, objecten- en figurentheatervoorstellingen uit de hele wereld geprogrammeerd. Met het Jeugdcircusfestival brengt het Circuscentrum zowel jeugdcircussen, aanstormend talent als (inter)nationale circustoppers samen in het Baudelopark. Boomtown is het enige echte muzikale ontdekkingsfestival van de Gentse Feesten met pop, rock, hiphop, new folk, singersongwriter en andere actuele muziekgenres. Het Gent Jazz Festival tenslotte stelt een mix van jong talent en internationaal gevestigde waarden voor.

www.gentsefeesten.be

Nuit Blanche

1 oktober 2011

Brussel, verschillende locaties

Sinds een aantal jaren is het ook mogelijk het nachtelijke Brussel te ontdekken. Nuit Blanche is inmiddels een klassieker in de herfstperiode geworden met honderden culturele, sportieve, muzikale en feestelijke evenementen. Ieder jaar zijn er weer meer nieuwsgierige nachtuilen die dolle pret willen beleven.

www.nuitblanchebrussels.be

2011

KUNSTENFESTIVALS

Kunstenfestivaldesarts

6 - 28 mei 2011

Brussel, verschillende locaties

Het Kunstenfestivaldesarts presenteert podiumkunsten en beeldend werk, van Nederlandstalige en Franstalige, Westerse en niet-Westerse kunstenaars. Het is een kosmopolitisch stadsfestival, een creatiefestival voor kunstenaars met een persoonlijke kijk op de wereld, en toeschouwers die hun eigen perspectief in vraag willen stellen. Het Kunstenfestivaldesarts vindt plaats in tientallen gastvrije theaters en kunsthuizen of in de publieke ruimte in de hoofdstad, de enige Belgische stad waar de twee grote gemeenschappen samenleven. Talrijke Vlaamse en Franstalige instellingen werken mee aan het festival dat als fundamenteel tweetalig project bijdraagt tot de dialoog tussen de verschillende gemeenschappen in de stad.

www.kfda.be

Theater aan Zee

28 juli – 6 augustus 2011

Oostende, verschillende locaties

Tijdens het TAZ festival kan je in Oostende genieten van een zomervakantie aan zee met een stevige portie cultuur. Gedurende tien dagen kan je op meer dan 30 unieke, niet-toeristische plekjes in de stad en haven theatervoorstellingen of concerten meepikken. Op het programma: aanstormend talent uit Vlaanderen en Nederland, werk van de gerenommeerde gastcurator Josse De Pauw, literatuur met zicht op zee en kindervoorstellingen in het stadspark.

www.theateraanzee.be

Europalia .brasil

4 oktober 2011 – 15 januari 2012

Brussel en andere steden

Van 5 oktober 2011 tot 15 januari 2012 slaat Europalia het ritme van de samba en leven België en zijn buurlanden in het teken van de Braziliaanse kunst en cultuur! Roept Brazilië nu enkel beelden van carnaval, Amazonewoud en indianenstammen bij u op, dan moet u het europalia.brasil festival alvast noteren in uw agenda. Aan de hand van tentoonstellingen, concerten, dans- en theatervoorstellingen, animaties, film, literaire ontmoetingen alsook wetenschappelijke conferenties zullen gekende maar vooral ook minder gekende aspecten van Brazilië aan bod komen. Europalia organiseert dit festival in samenwerking met de belangrijkste musea en culturele centra in Brussel, in België maar ook in de buurlanden. Volg vanaf nu de evolutie van het programma via www.europalia.eu en vanaf september 2011 in de Club Brasil aan de voet van de Kunstberg www.europalia.eu

ANTIËK- EN KUNSTBEURZEN

Lineart

2 – 6 december 2011

Gent, Flanders Expo

Met haar 30 jaar heeft Lineart als kunstbeurs de langste traditie in de Benelux en is het dé kunstbeurs van Vlaanderen. Samen met 25.000

kunstliefhebbers komt u er in contact met het werk van moderne en hedendaagse topkunstenaars van de afgelopen 100 jaar. Met een inhoudelijk programma komt u er als verzamelaar, connaisseur, gelegenhedskoper of kunstliefhebber extra aan uw trekken.

www.lineart.be

MUSEA EN ERFGOED

Museumnacht

6 augustus 2011

Antwerpen

Tijdens Museumnacht krijg je voor één keer de kans om de Antwerpse musea tot lang na sluitingstijd te bezoeken. Eén ticket geeft je toegang tot alle deelnemende musea. Je kan er de vaste collecties bezichtigen en de musea organiseren ook tal van activiteiten. Gezellige bars en livemuziek zorgen voor een zomerse sfeer. Pendelbussen brengen je gratis van het ene museum naar het andere. Je hoeft geen kunsthistoricus te zijn om van Museumnacht te genieten. Iedereen is welkom om op 6 augustus een van de vele musea in Antwerpen te bezoeken.

www.museumnacht.be

Open Monumentendag Vlaanderen

11 september 2011

Vlaanderen, verschillende locaties

Op zondag 11 september 2011 is het weer Open Monumentendag in Vlaanderen. De 23ste editie staat in het teken van 'Conflict'.

Met een thema als 'Conflict' denk je al gauw aan grote conflicten zoals Wereldoorlog I en II. Toch mikken we met dit thema niet alleen op het voor de hand liggende militair-, oorlogs- en verdedigingserfgoed. Vlaanderen was immers vaak het toneel van andere twisten. Zo kende de Vlaamse geschiedenis ook haar sociale, maatschappelijke en ideologische conflicten. Op Open Monumentendag 2011 brengen we deze strijdtoneelen in herinnering en staan de sporen die ze nalieten in ons erfgoed centraal. Maar ook de omgang met dat erfgoed leidt soms tot conflicten. Hoe herbestemmen we bijvoorbeeld een historisch gebouw op een goede manier? Welke delen gaan we behouden? Wat kan er verdwijnen? Zaken waarover meningen al eens verschillen.

www.openmonumenten.be (volledig programma vanaf begin augustus 2011).

Open Monumentendagen

17 en 18 september 2011

Brussel, verschillende locaties

De straten van Brussel zijn een echt amalgaam van spectaculaire gevels en uitzonderlijke gebouwen in verschillende bouwstijlen. Wat zit er echter achter al die gevels verscholen? Tijdens een heel weekend kan het publiek dat ontdekken. Vaak gaat het om interieurs met een originele inrichting en decoratie. Afhankelijk van het thema dat elk jaar voor de rode draad zorgt, worden normaal niet-toegankelijke locaties nu opengesteld voor het publiek. Twee tips om zoveel mogelijk historische en bijzondere gebouwen te ontdekken: een zorgvuldig uitgekozen parcours op basis van het rijkelijk gevulde programma en... een paar stevige stapschoenen.

www.monument.irisnet.be

2011

Nocturnes van de Brusselse musea

22 september – 22 december 2011

Brussel, een vijftigtal musea

Liefhebbers van cultuur en van Brussels by night: in de herfst zijn de Brusselse musea uw plaats van afspraak. De Nocturnes op donderdagaavond tussen 17 en 22u zijn de ideale gelegenheid om in niet-alledaagse omstandigheden een aantal pareltjes onder onze musea (opnieuw) te ontdekken. De sfeer is er altijd gezellig en de rondleidingen, workshops en randanimatie geven deze avondlijke bezoeken net dat beetje extra.

www.museavanbrussel.be

Art nouveau Biennale

9 tot 31 oktober 2011

Brussel, verschillende locaties

De zesde Biennale van de Art Nouveau is een unieke gelegenheid om meer dan vijftig unieke Brusselse interieurs te ontdekken tijdens de laatste vier weekends van oktober. Door de Biennale van de Art Nouveau uit te breiden tot de Art Déco, laat Voir et Dire Bruxelles het publiek toe het nog vaak onvoldoende bekende Brussels patrimonium van tussen beide wereldoorlogen te ontdekken. Voir et Dire Bruxelles legt het accent op de architecturale variatie van deze twee hoofdstromingen van de Brusselse architectuur. De deuren van de herenhuizen zullen uitzonderlijk opnieuw open zijn, maar ook die van schoolgebouwen, industriële en publieke gebouwen, meer bescheiden woonhuizen, hotels of winkels... Deze diversiteit van architecturale programma's toont de rijkdom van de Art Nouveau en de Art Déco-stijlen binnen het stedelijke, Brusselse weefsel. De geleide bezoeken aan de Biennale Art Nouveau bieden het publiek de mogelijkheid te begrijpen hoe deze gebouwen worden bewaard, bewoond en soms getransformeerd, en blijven getuigen van dit onschatbaar patrimonium.

MODE EN DESIGN

Modeshow

3 – 4 juni 2011

Brussel

De jaarlijkse modeshow van La Cambre in Brussel brengt de modeliefhebbers en professionelen uit de modewereld samen. Alle studenten, van het eerste tot het laatste jaar, tonen hun werk.

www.lacambre.be

Modeshow

16 – 18 juni 2011

Antwerpen, Artesis Hogeschool

De jaarlijkse modeshow van de Modeafdeling van de Koninklijke Academie voor Schone Kunsten Artesis Hogeschool Antwerpen lokt jaarlijks 6000 bewonderaars van de hele wereld naar Antwerpen. Niet alleen om de ontwerpen van de studenten te bewonderen en te beoordelen, maar ook om van de unieke sfeer te proeven. Een internationale jury beoordeelt de creaties van de studenten.

www.antwerp-fashion.be

Movement#18

17 – 18 juni 2011

Gent, KASK (Koninklijke Academie voor Schone Kunsten)

Verbluffende modeshows, filmprojecties, tentoonstellingen, installaties, tableaux vivants, muziek en hapjes en drankjes ... het zijn maar een paar elementen die van de 18de MOVEMENT, de eindejaarsshow van de modeafdeling van het KASK iets bijzonders maken.

www.movement.be

Dubieus Design Zomer

25 juni 2011

Antwerpen, Design Center De Winkelhaak

Dubieus Design Zomer is dé openluchtmarkt voor vintage design in Vlaanderen, al sinds 2004. Particulieren en vintage designshops verkopen meubelen, gebruiksvoorwerpen en verlichting van de jaren '50 tot nu, nieuw en tweedehands, stockverkoop en einde reeksen. Ook prototypes, kleine reeksen en try outs van zowel amateurs als professionele ontwerpers. De markt heeft jaarlijks een winter en een zomer editie.

www.dubieusdesign.be

Design September

8 september – 1 oktober 2011

Brussel, verschillende locaties

Creatief, functioneel en esthetisch. Dat zijn de adjectieven die voor design (in het begin vooral industrieel design) worden gebruikt. Er zijn een vijftigtal evenementen rond verschillende domeinen: meubilair, decoratieve voorwerpen, grafische vormgeving, architectuur, verpakkingsmateriaal voor consumptiegoederen en bedrukte stoffen.

www.designseptember.be

FILMFESTIVALS

Filmfestival Oostende

2 - 10 september 2011

Oostende

Begin september staat de vijfde editie van het Filmfestival Oostende op het programma. Tal van acteurs en actrices zullen opnieuw te bewonderen vallen op de rode loper. Oostende zal dan ook gedurende een volle week omgetoverd worden tot een ware filmstad en zal niet weg te slaan zijn uit de diverse media. Afspraak in Kinopolis Oostende en Ciné Rialto, maar op diverse locaties in de stad.

www.filmfestivaloostende.be

Internationaal Filmfestival van Vlaanderen – Gent

11 – 22 oktober 2011

Gent, diverse locaties

Het Filmfestival Gent presenteert elk jaar een programma van zo'n 150 films en kortfilms uit de hele wereld. Het festival geniet een sterke internationale reputatie, onder meer door de focus op de impact van muziek op de film. Deze specialisatie in filmmuziek is uniek in de wereld. Het festival is ook de organisator en drijvende kracht achter de World Soundtrack Academy. De ui-

2011

treiking van de prijzen door deze Academy is een jaarlijks hoogtepunt van het festival. Elk jaar organiseert het festival ook verschillende tentoonstellingen die met film te maken hebben en concerten met filmmuziek.

www.filmfestival.be

Internationaal Kortfilmfestival Leuven

3 - 10 december 2011

Leuven

De 17de editie van een uitgebreide selectie ijzersterke kortfilms, gaande van fictie- tot animatiefilms, documentaires, experimentele films en videoclips. De Vlaamse en Europese kortfilmcompetities nemen er een centrale plaats in. Er zijn ook retrospectieve programma's en specials. Alle films zijn Engels gesproken of ondertiteld.

www.kortfilmfestival.be

MUZIEKFESTIVALS

KLASSIEKE MUZIEK

Mechelen hoort stemmen

30 april – 28 mei 2011

Mechelen, verschillende locaties

De mooiste vocale muziek uit de vier windstreken samengebracht in het hart van de stad. Mechelen hoort Stemmen is de naam van het klassieke muziekfeest dat het Festival van Vlaanderen in Mechelen organiseert. Mechelen hoort Stemmen brengt ook dit jaar de mooiste vocale muziek uit de vier windstreken samen in het hart van de stad. Van een Arabische blik op de Mattheüs-passie tot onweerstaanbare close harmony uit Groot-Brittannië, van een godvruchtige Vivaldi tot de atmosferische koormuziek van Arvo Pärt. Alles komt aan bod.

www.mechelenhoortstemmen.be

Koningin Elisabethwedstrijd voor zang

5 mei – 9 juni 2011

Brussel, Koninklijk Conservatorium – Paleis voor Schone Kunsten

De Koningin Elisabethwedstrijd richt zich tot vergevorderde musici, die zich grondig hebben voorbereid op een ontluikende carrière met een internationale dimensie. De sessies voor piano, zang en viool worden beurtelings om de drie jaar georganiseerd.

www.imkeb.be

Basilica Festival van Vlaanderen

24 juni - 10 juli 2011

Tongeren en andere locaties in Limburg

Concerten en muziektheater, internationale ensembles en toppers van eigen bodem, gevestigde waarden en jong talent, je vindt het allemaal terug bij Basilica Festival van Vlaanderen!

www.basilica.be

MAfestival – Festival van Vlaanderen Brugge

5 - 13 augustus 2011

Brugge

Het Festival van Vlaanderen – Brugge of MAfestival behoort tot de belangrijkste festivals in de wereld van de oude muziek. Naast een tiendaags internationaal festival gekenmerkt door een uitgekiende selectie van 's werelds boeiendste uitvoerders binnen een overkoepelende thematiek, organiseert MAfestival elk jaar één of meer gerenommeerde wedstrijden voor jonge musici afwisselend rond het klavecimbel, de stem, het orgel en/of andere instrumenten. Ten slotte richt het festival ook een expositie in waar historische instrumenten, instrumenten gemaakt naar historisch voorbeeld en muzikale accessoires centraal staan.

www.mafestival.be

Laus Polyphoniae 2011

20 - 28 augustus 2011

Antwerpen, AMUZ

De 18de jaargang van Laus Polyphoniae leidt muziekliefhebbers naar Portugal. In een editie vol cantigas, vilancicos en canções gaan we op zoek naar de ziel van de Lusitaanse muziek uit de middeleeuwen, renaissance en vroegbarok. Steden als Lissabon, Porto en Évora geven hun muzikale bronnen prijs, terwijl topcomponisten als Manuel Cardoso en Duarte Lobo een plaats voor het voetlicht krijgen. U hoort muziek van Portugese koningen, maar ook van anonieme toondichters die in de plooiën van de geschiedenis zijn verdwenen. Zij hullen het festivalprogramma in die unieke lieflijk-wrange, zuiders-melancholische tinten die het land van amor en saudade zo zeer kenmerken.

www.amuz.be

KlaraFestival, International Brussels Music Festival

1 – 16 september 2011

Brussel, verschillende locaties

Van 1 tot en met 16 september 2011 verrassen de grote en minder grote namen uit de klassieke muziekscene u in Brussel op het KlaraFestival. De achtste editie van dit omroepfestival gaat op zoek naar het paradijs en roept het publiek op om in deze crisistijden zijn eigen Utopia te verbeelden op de klanken van onder meer de "Nieuwe wereld" van Dvorák en de "Via Crucis" van Liszt. Artist in Residence is dit jaar René Jacobs die twee concertante opera's zal dirigeren in het Paleis voor Schone Kunsten: "Orlando Paladino" van Haydn met het Freiburger Barokorchester en "Acis, Galatea e Polifemo" van Händel met de Akademie für Alte Musik Berlin. Andere namen op de affiche van het KlaraFestival 2011 zijn Claire Chevallier, Jan Decorte, Dez Mona, Blindman, London Philharmonic Orchestra, Sir Neville Marriner, Marlis Petersen, London Haydn Quartet, Ian Bostridge, ...

www.klarafestival.be

Gent Festival van Vlaanderen

17 september – 9 oktober 2011

Gent, verschillende locaties

Gent Festival van Vlaanderen is in 2011 al aan zijn 54e editie toe. Met OdeGand (17.09.2011) knalt het festival jaarlijks het culturele seizoen op gang. Een ode aan Gent met haar prachtige gevels, sprookjesachtige kanalen en tal van gezellige plekjes. Op het menu staat een hele dag

2011

muziek in elke cultuurtempel van Gent, maar ook op en langs het water, internationaal en nationaal talent, van tango over jazz tot klassiek... Vaar van het ene concert naar het andere en beleef een dagje Avignon aan de Leie...Daarna kan je gedurende drie weken nog eens genieten van tal van concerten (klassiek & wereldmuziek), waar ruim 1500 (inter)nationale artiesten aan meewerken. Het festival trekt jaar na jaar ruim 55.000 bezoekers aan. Na Beyond dreams in 2010 gaat Gent Festival naar nog hogere sferen, meer bepaald de sterren. Elk concert heeft een link met het thema STARS. Wat zeggen de grote namen uit de muziekwereld ons, maar ook: wat zeggen de sterren rond de planeet aarde ons?

www.gentfestival.be

Slow Lisztening

25 - 27 november 2011

Antwerpen, AMUZ

2011 is het jaar van Franz Liszt. AMUZ viert de Hongaarse pianovirtuoso met een concertweekend dat voor een keer zijn latere, meer contemplatieve werk in de kijker plaatst. Naarmate hij ouder werd, schreef Liszt meer ingetogen muziek die een heel andere figuur laat zien dan het exuberante podiumbeest. De diepgelaagde klankenwereld van dit minder bekende Lisztrepertoire zal ook u bij de keel grijpen. Slow Lisztening laat muziek horen die schreeuwt en fluistert, weent en bezint, ontroert en blijft... Met een nieuw beeld in haar schitterende reeks van componistenportretten, zorgt de Belgische fotografe Sara Claes voor een visueel rustpunt tijdens dit weekendje Slow Lisztening.

www.amuz.be

JAZZ

Brussel Jazz Marathon

27 – 29 mei 2011

Brussel, verschillende locaties

Eind mei zet de Brussels Jazz Marathon de hoofdstad opnieuw in vuur en vlam. De muziekgekte is drie dagen lang heel tastbaar, met zo'n 200 live jazzconcerten en een slordige 700 musici op vier buitenpodia op schitterende locaties als de Grote Markt, de Zavel, St Katelijneplein en het Fernand Cocqplein. Aangevuld met een 50-tal cafés en clubs die in dat weekend muzikaal uit hun voegen barsten.

www.brusselsjazzmarathon.be

Gent Jazz Festival

7 – 17 juli 2011 (uitgezonderd 11,12 en 13 juli)

Gent, Bijlokesite

Gent Jazz Festival viert deze zomer zijn tiende verjaardag met een spetterende feesteditie. Het festival bestaat uit twee luiken. Het eerste daarvan is gericht op de doorwinterde jazz liefhebber en het tweede deel laat meer ademruimte voor luchtigere fusion projecten. Het festival, dat in 2001 het levenslicht zag onder de naam Blue Note Festival is in de loop der jaren uitgegroeid tot een geliefkoosd festival dat 35 000 bezoekers mag verwelkomen. Het kan ook op internationaal vlak op een sterke reputatie rekenen en is dan ook onlangs lid geworden van het International Jazz Festival Organisation.

www.gentjazz.com

Brosella Folk & Jazz

9 - 10 juli 2011

Laken, Groentheater (Ossegempark)

Al sinds de zomer van 1977 vindt dit zeldzaam gratis tweedaags festival plaats in het sprookjesachtige Groentheater, dichtbij het Atomium. De magische formule werd al gauw een vaste waarde op de internationale muziekkalender. Traditiegetrouw is de zaterdag gewijd aan folk en de zondag aan jazz. Midden in het groene Ossegempark hebben zowat alle topacts, ook van eigen bodem, afwisselend met opkomende en onbekende namen, op de planken van Brosella gestaan. En Toots Thielemans als peter hebben, is op zich al reden tot fierheid. Het grote aanbod aan kwalitatieve hoogstaande muziek, de feeëriek locatie en het unieke uitgebreide kinderprogramma "Brosella for the Kids" met straattheater, circus en muziek, zorgen voor een onvergetelijk sfeervol weekend. Deze 35e editie belooft een speciale editie te worden.

www.brosella.be

Jazz Middelheim

12 – 15 augustus 2011

Antwerpen, park Den Brandt

Jazz Middelheim is zowat het oudste muziekfestival dat in België plaatsvindt. Het is destijds ontstaan als een omroepfestival van de BRT maar het is ondertussen uitgegroeid tot een geliefkoosd festival in een unieke setting als Park den Brandt in Antwerpen. In augustus 2011 wordt Jazz Middelheim voor de 30ste keer georganiseerd. Jazz Middelheim richt zich zowel op de doorwinterde jazzkenner met vaste jazzwaarden, onbekende of meer gedurfde projecten als op gezinnen met een meer toegankelijk programma.

www.jazzmiddelheim.be

Jazz in 't Park

26 – 28 augustus en 2 - 4 september 2011

Gent, Stadspark

Jazz in 't Park zorgt voor een jazzy nazomer. Van 26 tot en met 28 augustus en van 2 tot en met 4 september staan 's middags en 's avonds opnieuw 18 Belgische jazzbands in het Zuidpark te Gent. Met gratis concerten door gevestigde waarden en jong talent, zowel met licht verteerbare jazz als met het moeilijkere genre. Rond middernacht projectie van authentieke jazzdocu's en films.

www.gent.be/jazzintpark

Skoda Jazz Festival

Oktober/november 2011

Brussel, verschillende locaties

Sinds 1986 brengt het Skoda Jazz Festival de beste jazzartiesten naar verschillende clubs en zalen in België. In de voorbije jaren werden zo namen als Ray Charles, Miles Davis, Nina Simone, Oscar Peterson, Dave Brubeck, Chick Corea, Herbie Hancock, Wayne Shorter, Pat Metheny, Toots Thielemans enz verwelkomd.

www.skodajazz.be

2011

Jazz & Sounds

18 – 20 november 2011

Gent, verschillende locaties

Jazz & Sounds is een festival dat bruggen bouwt tussen verschillende organisaties en tussen verschillende muziekgenres: jazz, hedendaagse muziek, improvisatie met een knipoog naar rock en pop. Met dit festival wil de organisatie de krachten van de verschillende muziekorganisaties bundelen op een gedeeld podium. Het is een samenwerking van Jazz en Muziek vzw met Muziekcentrum de Bijloke, het KASK, Hogeschool Gent Conservatorium en Kunstencentrum de Vooruit.

www.jazzandsounds.be

WERELDMUZIEK

Afro-Latino festival

24 - 26 juni 2011

Bree (Opitter)

Gedurende 3 dagen brengt Ortel Afro-Latino het beste uit de tropische wereldmuziekscene op 3 podia in grote overdekte luxetenten uitgerust met de perfecte dansvloer.

www.afro-latino.be

Couleur Café Festival

24 - 26 juni 2011

Brussel, Thurn & Taxis

Couleur Café is een driedaags muziek-evenement met ritmes uit alle uithoeken van de wereld: funk, hiphop, reggae, ragga, ska, dub, r'n'b, soul, latin, blues, dance, afro... verdeeld over vier podia, waarvan eentje speciaal voor dj's en soundsystems. Op de affiche staan internationale topnamen broederlijk naast minder bekend talent of lokale helden. Naast de muziek is er ook een grote tentoonstelling rond beeldende kunst, een ambachten- en ontwerpersmarkt, dansworkshops, de befaamde cocktailbars en de twee 'GoedEtenstraten', voor een succulente wereldreis door de keukens van vijftig landen

www.couleurcafe.be

Polé Polé

16 – 25 juli 2011

Gent, Graslei - Korenlei

Een waanzinnig live-concept in de historische Gentse binnenstad. Een drijvend festival-dorp, 40 live-bands, het publiek op het water. Het beste uit pop, latin en world in een uitzinnig decor... En natuurlijk, de legendarische afterparty's ...Met o.a Buscemi & The Squadra Bossa, Discobar Galaxie, Systema Solar, La Pegatina, Los Callejeros, ...

www.polepole.be

Sfinks Festival

29 – 31 juli 2011

Boechout, Molenveld

Sfinks is een toonaangevend driedaags zomerfestival, dat door een eigenzinnig en avontuurlijk muzikaal aanbod en een feestelijk randprogramma bruggen slaat naar andere culturen. Voor jong en oud, gezinnen met kinderen en avontuurlijke muzikliefhebbers wil Sfinks een ontdekkingsstocht

zijn langs rijke culturen. Sfinks is een gastvrij festival waar mooie muziek, lekker eten & drinken en wonderlijke tenten je met plezier opwachten.

www.sfinks.be

Polé Polé Beach

5 – 7 augustus 2011

Zeebrugge, evenementenstrand

De mix van zon, zee en musique exotique is nog steeds onovertroffen. Polé Polé Beach serveert al twaalf jaar een spetterend menu met ingrediënten om van te smullen: een uniek decor op het strand van Zeebrugge en de beste party vibes, all night long on the beach. Polé Polé: passionele ritmes in het zand, verleidelijke cocktails in de hand. Na 7 jaar te Knokke nu voor de 6de maal in Zeebrugge. Het enige zomerfestival op het Belgische strand, met meer dan 40.000 bezoekers. Met onder andere TLP, Turntable Dubbers, Buscemi & The Squadra Bossa, Discobar Galaxie,

www.polepole.be

ROCK & POP

Rock Werchter

30 juni – 3 juli 2011

Werchter, Festivalweide

Dit festival brengt het beste uit diverse genres samen en geeft jaarlijks een brede dwarsdoorsnede van de moderne muziek van betekenis van dat moment. Met een brede waaier aan genres, een selectie uit de blijvers en een pak nieuwe en jonge gezichten. Kortom, het beste van wat al was en wat nog komen gaat.

www.rockwerchter.be

Maanrock

20 – 21 augustus 2011

Mechelen

Maanrock is een openluchtfestival in de binnenstad van Mechelen. Het vindt plaats op 20 en 21 augustus 2011. Het hoofdpodium bevindt zich op de Grote Markt en de zijpodia op de Botermarkt en de IJzerenleen. Er is gekozen voor een jongerendag (zaterdag) en een familiedag (zondag). Maanrock kende zijn eerste editie in 1996 en groeide uit tot het grootste en meest bezochte gratis rock- en popfestival van Vlaanderen. In 2005 kwamen er meer dan 120.000 mensen afgezakt naar Mechelen, een record.

www.maanrock.be

FOLK

Brosella Folk & Jazz

9 - 10 juli 2011

Laken, Groentheater (Ossegempark)

Al sinds de zomer van 1977 vindt dit zeldzaam gratis tweedaags festival plaats in het sprookjesachtige Groentheater, dichtbij het Atomium. De magische formule werd al gauw een vaste waarde op de internationale muziekkalender. Traditiegetrouw is de zaterdag gewijd aan folk en de zondag aan jazz. Midden in het groene Ossegempark hebben zowat alle topacts, ook van eigen bo-

2011

dem, afwisselend met opkomende en onbekende namen, op de planken van Brosella gestaan. En Toots Thielemans als peter hebben, is op zich al reden tot fierheid. Het grote aanbod aan kwalitatieve hoogstaande muziek, de feërieke locatie en het unieke uitgebreide kinderprogramma "Brosella for the Kids" met straattheater, circus en muziek, zorgen voor een onvergetelijk sfeervol weekend. Deze 35e editie belooft een speciale editie te worden.

www.brosella.be

BLUES

Belgium Rythm 'n' Blues festival

15 - 17 juli 2011

Peer

Dit toonaangevende en legendarische bluesfestival met zijn mix van blues, soul, gospel en rootsmuziek bracht in het verleden al tal van nationale en internationale bluesgrootheden op de podia in het Limburgse Peer.

www.brbf.be

VERSCHILLENDE MUZIEKGENRES

Les Nuits du Botanique

10 - 29 mei 2011

Brussel, Le Botanique

Rock, electro, Franstalig chanson en andere ondefinieerbare genres: de Nuits Botanique fleuren uw avonden in de maand mei op. Dit kwaliteitsfestival staat garant voor een brede programmatie en nieuwe ontdekkingen. De concerten zijn verdeeld over de art-decorotonde, de Orangerie, de tuintent en het Koninklijk Circus. Verrassende locaties, net als de talrijke artiesten (bekende namen en jong talent) die er optreden.

www.botanique.be

BeLEUVENissen

1, 8, 15 en 22 juli 2011

Leuven, verschillende locaties

De 23ste editie van dit gratis muziekfestival vindt opnieuw plaats op zes locaties in het historische hart van de stad. Op het programma: nationale en internationale muziek in open lucht op de Grote Markt, de Oude Markt, de Vismarkt, het Hogeschoolplein, het Mathieu de Layensplein en het Vounckplein.

www.beleuvenissen.be

Cactusfestival

8 - 10 juli 2011

Bruges, Minnewaterpark

Hear, See, Feel the World! Deze multifunctionele, uitnodigende slogan blijft het centrale credo van Cactusfestival. Het festival staat voor globalisering op z'n mooist en doet de grenzen tussen genres, continenten én mensen vervagen. Roots, Rock, Reggae, R 'n B of Rai ... het vloeit er allemaal broederlijk én relaxt samen op dit sfeerfestival in in het feërieke Minnewaterpark. Een trefpunt van internationaal gereputeerde artiesten, muzikale nieuwlichters met toekomst én een muzikaal ruimdenkend publiek

www.cactusmusic.be

WOOSHA!

13 - 16 juli 2011

Oostende, verschillende locaties

God is een dj en het strand is zijn dansvloer! Vier dagen en nachten dansen de decibels en slaan de beats een slagje over. Wie Woosha! kent, weet waar naartoe. Wie Woosha! nog niet kent ook. De 6de editie van Woosha! wordt opnieuw een mix van gratis sportinitiaties (surf, volley, kiten, kajak, raften,...) en steengoede muziek. Op 13 en 14 juli zullen tal van gratis initiaties worden gegeven in samenwerking met de surfclub VVV Inside/Outside en de Sportdienst op het Sportstrand in Oostende. Het surfstuk wordt dit jaar verder uitgebreid in samenwerking met Pro-Test en Freeze Magazine. Op vrijdag 15 juli verhuist Woosha! naar de Langestraat waar Belgische Top-DJ's voor een avond vol sfeer zorgen. Op zaterdag 16 juli vormt het Sportstrand van Oostende het decor voor een uniek muziekfestival met zicht op zee!

www.woosha.be

Lokerse Feesten

29 juli - 7 augustus 2011

Lokeren, Grote Kaai

37 jaar geleden waren er enkele mensen in Lokeren die vonden dat het tijdens de vakantie stil was. Té stil. Wat begon als een kleinschalig vierdaags feestje van drie jeugdhuizen met driehonderd bezoekers is gaandeweg blijven groeien. Ondertussen duren de Lokerse feesten tien volle dagen. Een echt stadsfestival, met één hoofdpodium. Rock, pop, Nederlandstalig, hiphop, techno of wereldmuziek,... in Lokeren kan je alle stijlen ontdekken in een gezellige sfeer.

www.lokersefeesten.be

Festival Dranouter

4 - 7 augustus 2011

Dranouter, festivalweide

Na 37 edities is Dranouter één van de zomerklassiekers in Vlaanderen. Een muziekfestival met klemtoon op toppers, ontdekkingen en kwaliteit. Het festivalterrein ligt te midden de glooiende heuvels van de Westhoek van Vlaanderen en gaat er prat op het mooiste en gezelligste festivalterrein van het land te zijn. Het publiek is een bonte mix van jongeren en volwassenen.

www.festivaldranouter.com

Paulusfeesten

10 - 16 augustus 2011

Oostende, Pauluspleintje en Sint-Petrus- en Sint-Paulusplein

De Paulusfeesten zijn een heel apart volksfeest, dat garant staat voor een week lang onopgeklept plezier en creatieve uitspattingen. Kortom, volop de tijd om de alledaagse dingen te doorbreken. Hier en daar een glimp van een bekendheid, maar vooral – zoals de Paulusfeesten het graag hebben – mysterieuze namen waarachter een uniek optreden schuilt. Deze unieke feesten vinden al 36 zomers lang plaats. Vorig jaar kwamen maar liefst 100.000 bezoekers op het muzikale evenement af.

www.paulusfeesten.be

2011

Brussels Summer Festival

12 - 21 augustus 2011

Brussel, verschillende locaties

Als Manneken Pis zijn gitaar boven haalt, is het in Brussel rock 'n roll geblazen tijdens het BSF! Dit niet alledaagse festival palmt de hele stad in en biedt voor elk wat wils voor een democratische prijs. Drie enorme podia op de Kunstberg en meer dan dertig indoorconcerten in bars en clubs en een speciale avond in Brussel-Bad. Er is ook een klassiek luik met concerten in kerken, paleizen en musea.

www.bsf.be

SPORTEVENEMENTEN

ATLETIEK

20 km van Brussel

29 mei 2011

Brussel

Sportievelingen, opgelet! De esplanade van het Jubelpark verwacht 25.000 deelnemers aan de start van deze 20K. Het parcours loopt langs de mooiste lanen van de stad en gaat via het Ter Kamerenbos. Brussel op een andere manier meemaken, lopend, wandelend of... applaudisserend voor de moedige deelnemers!

www.sibp.be

Memorial Van Damme

16 september 2011

Brussel, Koning Boudewijn Stadium

Dit grote Brusselse sportfeest is een onderdeel van de Diamond League wereldatletiektournee. Elk jaar kunnen we hier atleten van wereldklasse bewonderen die uit alle hoeken van de wereld komen. En elk jaar sneuvelen er weer records: Belgische, Europese en zelfs wereldrecords. Ter afsluiting van dit atletiekfeest is er een concert en een groots vuurwerk.

www.memorialvandamme.be

Brussels Marathon & Half Marathon: lopen door het hart van Europa

2 oktober 2011

Brussel

Doe op zondag 2 oktober mee aan een van de mooiste stadsmarathons ter wereld: de Brussels Marathon & Half Marathon. De finish voor alle afstanden ligt op de historische Grote Markt. Ontdek alle details over deze prachtige loopwedstrijd en schrijf je meteen in!

www.brusselsmarathon.be

PAARDENSPORT

Vlaanderens Kerstjumping (Memorial Eric Wauters)

26 – 30 december 2011

Mechelen, De Nekker

Jumping Mechelen bestaat dit jaar 30 jaar. De vzw Jumping Mechelen stelt de internationale ruiterswereld voor aan het grote publiek. Dit hip-pisch eindejaarsfeest brengt alle disciplines bij elkaar van zondag 26 tot en met donderdag 30 december met de 3 wereldbikers Dressuur, Men-nen en Jumping en verscheidene nationale en regionale wedstrijden. Alle proeven worden afgewisseld met mooie en dynamische shows. De Kerstjumping is de ideale manier om tussen kerst en nieuw te genieten van spannende topsport in een gezellige en feestelijke sfeer.

www.jumping-mechelen.com

CULINAIRE EVENEMENTEN

Antwerpen Proeft (Bollekesfeest)

18-21 augustus 2011

Antwerpen, Vlaamse en Waalse Kaai

Culinair festival Antwerpen Proeft/Bollekesfeest: op de Vlaamse Kaai en Waalse Kaai zullen verschillende restaurants, cateraars en speciaalzaken in een weids tentendorp lekkernijen aanbieden. Dit in een eigen luxetent met terras.

www.antwerpenproeft.be

Belgian Beer Weekend

2-4 september 2010

Brussel, Grote Markt

Een ruim aanbod van kleine, middelgrote en grote Belgische brouwerijen stellen er hun meest uitgelezen bieren voor. Niet minder dan 50 brouwerijen nemen hieraan deel.

<http://www.weekenddelabiere.be/>

Choco Laté

11 - 13 November 2011

Brussel, verschillende locaties

Het belfort in Brugge zal voor de 4e editie weer helemaal ondergedompeld worden in een wereld van Chocolade. Choco-Laté wordt weer een feest van proeverijen, nieuwe creaties, unieke presentaties, promoties en allerlei 'choco'-tastische activiteiten voor elke chocoladeliefhebber, groot en klein! Met in het middelpunt de Belgische chocolade.

<http://www.choco-late.be>

GAY

Antwerp Pride

20 – 26 juni 2011

Antwerpen, diverse locaties

Antwerp Pride kleurt geheel Antwerpen met verscheidene parties, sport-manifestaties, tentoonstellingen en culturele activiteiten. Het doel is om

2011

Antwerpen te promoten als gay(friendly) hoofdstad, om concurrenten de krachten te laten bundelen en hiervan een echte 'happy gay happening' te maken. Diversiteit is de kracht van Antwerpen. Of zoals haar inwoners zeggen ' 't Stad is van iedereen! '

www.antwerp Pride.eu

TRADITIE

Oostende voor Anker

26 - 29 mei 2011

Oostende, Haven, Visserskaai, Sint-Petrus en Sint-Paulusplein
Oostende voor Anker ® wordt voor de twaalfde keer het Festival van de Authentieke scheepvaart, het varend maritiem patrimonium en de Noordzee. Oostende voor Anker mag jaarlijks tussen 200.000 en 300.000 bezoekers verwelkomen en het maritieme evenement is dan ook uitgegroeid tot het belangrijkste voorjaars-evenement van de Belgische kust. De vele bezoekers kunnen er terecht op een heuse Boatjumble en ook diverse oude, maritieme ambachten worden gedemonstreerd. Daarnaast treden tientallen muziekgroepen gedurende de vierdaagse op in de stad. En natuurlijk ontbreken de kathedralen van de zee – de mooiste driemasters – en de vele kleine klassieke schepen niet. In totaal verwelkomt Oostende zo'n 150 schepen tijdens deze vierdaagse.

www.oostendevooranker.be

Hanswijkprocessie

29 mei 2011

Mechelen

Op 29 mei 2011 trekt de Hanswijkprocessie door de straten van Mechelen. Dat doet ze elk jaar, al sinds 1273. Op die dag is de oude Mechelse binnenstad het tafereel voor een uniek en kleurrijk spektakel waarbij enthousiaste deelnemers tientallen historische en religieuze taferelen uitbeelden. De processie is een boeiend samenkomen van volkse en religieuze tradities, esthetische en artistieke prestaties.

www.hanswijkprocessie.be

Ommegang

3 en 5 juli 2011

Brussel, Stadscentrum

Deze grote folkloristische stoet is een van de belangrijkste evenementen uit de Brusselse geschiedenis en cultuur. De Ommegang is immers de wedersamenstelling van een prestigieus feest dat in 1549 op de Grote Markt werd georganiseerd ter ere van Keizer Karel en zijn zoon Filips II. Het hele koninklijke hof defileert in vol ornaat voor uw ogen: meer dan 1.000 figuranten in prachtige kostuums van weleer, tientallen paarden, karren en natuurlijk de reuzen. Ook vlaggenzwaaiers en paardenspannen zijn van de partij in het magische decor van de Grote Markt.

www.ommegang.be

Bezoek van het Koninklijk Paleis van Brussel

Vanaf ± 22 juli - half september 2011

Brussel

Het is een traditie: als de koninklijke familie met vakantie gaat, gaan de deuren van het (werk)paleis in Brussel open, zodat iedereen gratis de pracht en praal binnen kan bewonderen: marmeren vloeren, kristallen kroonluchters, stijlmeubelen, de grote spiegelzaal met een plafond, versierd door dekschilden van Thaise juweelkevers. De plechtstatigheid van het verleden gaat hier hand in hand met hedendaagse kunst. Een absolute aanrader in de zomervakantie!

www.monarchie.be

Hoppestoet

18 september 2011

Poperinge, centrum

Poperinge organiseert als centrum van de hoppedeel in Vlaanderen om de drie jaar een originele Hoppestoet. Dit is een uniek evenement waaraan 65 groepen, 1400 figuranten en 12 praalwagens deelnemen. De Hoppestoet geeft de ontstaansgeschiedenis van de hop weer, een overzicht van de diverse activiteiten te velde doorheen de vier seizoenen en een voorstelling van de belangrijkste hopproducerende landen in de wereld. Naar aanleiding van de stoet is het Hopmuseum Poperinge de hele dag open. Je hebt de mogelijkheid om een actief hopbedrijf te bezoeken, waar je de monumentale plukmachine in werking ziet. Verder zijn er ook nog optredens, een bierfeest à la München in de feesttent en een spetterend vuurwerk als afsluiter.

www.poperinge.be/hoppefeesten

2012

OPENING VAN NIEUWE MUSEA

Opening nieuw In Flanders Fields Museum

2 juni 2012 (onder voorbehoud)
Ieper, In Flanders Fields Museum

Het In Flanders Fields Museum zoals we het nu kennen is al lang chronisch te klein. Na twaalf jaar is het ook nodig om onze permanente tentoonstelling aan te passen. De feiten van de Eerste Wereldoorlog zijn niet veranderd, maar een aantal aspecten ervan bekijken we vandaag anders dan vroeger. Zo willen we het oorlogslandschap van de Westhoek actief als laatste getuige betrekken. Veel museale middelen zijn inmiddels ook geëvolueerd. Tenslotte blijkt in de dagelijkse praktijk dat de bezoeker ook steeds meer de eigen persoonlijke, familiale of regionale geschiedenis in het grote verhaal wil inpassen. Het nieuwe In Flanders Fields Museum vertelt over de ervaringen van de mens in de oorlog en over de oorlog als algemeen cultureel en maatschappelijk fenomeen, geëvoceerd via de modernste museale communicatietechnieken en in voortdurende relatie tot de belangrijkste historische getuigen van die oorlog: objecten en beelden, verhalen, het hedendaags landschap.

www.inflandersfields.be

Opening van het nieuwe museum: Kazerne Dossin

1 juli 2012
Mechelen, Kazerne Dossin

Kazerne Dossin is voor België een unieke herinneringsplaats. Als 'SS Sammellager Mecheln' was het tijdens de Tweede Wereldoorlog voor tienduizenden Belgische en Noord-Franse Joden letterlijk een wachtkamer van de dood. Om huidige en toekomstige generaties de historische betekenis van deze plaats te duiden en thema's als racisme, uitsluiting en mensenrechten aanspreekbaar te maken, zal een gloednieuw museum gebouwd worden. De combinatie van mensenrechten in onze samenleving met het historische verhaal van de Holocaust in België maakt van Kazerne Dossin een project met Europese allure. Het unieke ontwerp voor het nieuwe museum is van de hand van toparchitect en vroeger Vlaams bouwmeester Bob Van Reeth. Kazerne Dossin opent zijn deuren voor het grote publiek in de zomer van 2012.

www.kazernedossin.be

TENTOONSTELLINGEN

OUDHEID, KLASSIEKE EN MODERNE KUNST

Ford Madox Brown – Traditie en vernieuwing bij de Engelse prerafaëlieten

25 februari 2012 – 3 juni 2012
Gent, Museum voor Schone Kunsten

Ford Madox Brown (1821-1893) wordt wel eens de meest excentrieke van de Engelse Preraphaelieten genoemd. Hij was een der belangrijkste vertegenwoordigers van deze Engelse stroming, waarin een sociaal geëngageerd modernisme gecombineerd werd met een belangstelling voor de middeleeuwse kunst en de religieuze tradities. Deze eigenaardige mix gaf

in het oeuvre van Ford Madox Brown het ontstaan aan meesterwerken zoals 'Work' en 'The Last of England'. Daarnaast schilderde Brown schitterende landschappen, levendige portretten en fantasierijke historische taferelen die verrassen door hun originaliteit. Voor deze retrospectieve tentoonstelling, samengesteld door de Manchester City Art Galleries, werden alle belangrijke werken van de kunstenaar bijeengebracht. In Gent wordt de tentoonstelling aangevuld met werken van Belgische tijdgenoten. Brown studeerde immers aan de academies van Brugge, Gent en Antwerpen, voor hij in Engeland een carrière uitbouwde. De tentoonstelling is eerst te zien in Manchester en komt vervolgens naar Gent.

www.mskgent.be

Walter Leblanc

8 maart – 12 juni 2012
Brussel, Koninklijke Musea voor Schone Kunsten van België

Met zijn werk behoort Leblanc tot de internationale stroming van de kinetische en optische kunst. Vanaf 1957 komt hij op tegen het 'spontane' emotionele gebaar in de informele kunst. Hij grijpt naar eenvoudige materialen en streeft naar versobering en sereniteit. De witte monochrome reliëfs met gevlochten katoendraad, evolueren over torsies met gedraaide kleurlijnen "mobilo-statics" naar de "archetypes" die in tekeningen en sculpturen de combinatie van de driehoek, het vierkant en de cirkel onderzoeken. Walter Leblanc was een actief lid van de internationaal vermaarde groep Zero.

www.fine-arts-museum.be

Ferdinand Schirren

19 juli - 9 oktober 2012
Brussel, Koninklijke Musea voor Schone Kunsten van België

De impressionistische en vervolgens neo-impressionistische toets die hij hanteert in zijn pleisterwerk verraden een voorliefde voor het licht na een aanvankelijke symbolistische periode. In 1906 realiseert hij een reeks 'lichtgevende' aquarellen die hem de status van eerste fauvistische Belgische schilder opleveren. Hij ontplooft zijn kunnen ten volle met houtskoolschetsen, aquarellen en olieverfschilderijen die hem tot één van de briljantste fauvisten van het land maken gedurende de jaren 1910. De jaren 30 en 40 zijn die van doorschijnende aquarellen opgehoogd met Oost-Indische inkt, doordrongen van animo en nauwelijks verwijderd van de werken uit zijn jeugd geïnspireerd door het mysticisme van het fin-de-siècle. De broers Haesaerts beschreven Ferdinand Schirren die zijn dagen doorbracht in zijn denkbeeldige tuinen. De tentoonstelling neemt juist deze meditatieve introspectie die de kern van zijn werk vormt, als uitgangspunt

www.fine-arts-museum.be

Vanuit het perspectief van Mercator: Reisverhalen.

Zomer – herfst 2012
Antwerpen, Museum Plantin-Moretus/Prentenkabinet

Vandaag beschikken we over GPS om ons op de goede weg te houden. Wegenkaarten worden verbannen als betrouwbare manier om ons te verplaatsen van punt a naar b. In de 16de eeuw beschikten de reizigers niet over gedetailleerde wegenkaarten. Dankzij de (r)evolutie in de cartografie en drukkunst kwam hier stap voor stap verbetering in. Ondernemende mensen reisden naar vreemde oorden en brachten kleurrijke verhalen mee.

www.plantin-moretus.be

2012

De ziel van de meester

Najaar 2012

Antwerpen, Museum Plantijn-Moretus/Prentenkabinet

Tekenen als medium is het op papier zetten van eerste impressies, een momentopname, een detail, een emotie ... Het Museum Plantijn-Moretus bewaart meer dan 20 000 tekeningen, waarvan 3000 van voor 1800. Een 100 tekeningen tonen de hoogtepunten en verrassende pareltjes
www.plantijn-moretus.be

Jordaens en de Antieken

12 oktober 2012 - 27 januari 2013

Brussel, Koninklijke Musea voor Schone Kunsten van België

Onder het beroemde trio van Vlaamse barokschilders 'Rubens-Van Dyck-Jordaens' is Jacob Jordaens (Antwerpen 1593-1678) het minst intens bestudeerd. De tentoonstelling zal van Jordaens een geheel nieuw beeld ophangen. In plaats van de schilder van de ongecompliceerde gezelligheid van De Koning drinkt! en Zo de ouden zongen zo piepen de jongen, komt hier een kunstenaar aan bod die op intelligente wijze met mythologische en antieke thema's marktaandeel van Rubens afsnoept. 80 schilderijen en tekeningen, tapijten en beelden in bruikleen van beroemde musea en minder bekende privé-verzamelingen, van Spanje (Prado) tot Denemarken (Statens Museum for Kunst) en van het Verenigd Koninkrijk (museum van Glasgow) tot Oostenrijk (Kunsthistorisches Museum), worden aangevuld met meesterwerken van Jordaens uit Brussels en Kassels bezit. Al deze werken zullen niet alleen een bij het grote publiek onbekende kunstenaar laten zien, maar ook een kunstenaar met ongekende kwaliteiten in het uitbeelden van de antieke verhaalschat: van Sater en Boer tot Demosthenes zoekt een mens bij klaarlichte dag met een lantaarn. Het is dus niet verwonderlijk dat Jordaens na Rubens' dood de belangrijkste schilder in de Spaanse Nederlanden werd genoemd.

www.fine-arts-museum.be

Getekend, JAN R. Sleutelfiguur van het Leuvens maniërisme (werktitel)

november 2012 - februari 2013

Leuven, Museum M

De Leuvense schilderkunst uit de 16de eeuw was tot voor kort een onderbelichte periode uit de artistieke geschiedenis van de stad. Toch zijn er duidelijke aanwijzingen dat de schilderkunst er in de eerste helft van de 16de eeuw een belangrijke ontwikkeling doormaakte. Via de grote kunstcentra als Antwerpen en Brussel, kwamen de Leuvenaars in aanraking met nieuwe schilderstijlen, waardoor een breuk ontstond met de 15de-eeuwse traditie die door Dirk Bouts was ingezet. Met de Leuenaar Quinten Massys overschrijdt de Leuvense schilderkunst de drempel naar de Renaissance. Ook andere Leuvense meesters laten zich inspireren door de vernieuwingen en schilderen in die stijl. De schilder die tot op heden als Jan van Rillaer bekend stond, heeft hierin een voortrekkersrol gespeeld. Toch is zijn werk nooit onder de aandacht van het museumpubliek gebracht. Recent wetenschappelijk onderzoek naar van Rillaer heeft substantiële ontdekkingen opgeleverd, niet in het minst wat betreft zijn identiteit en zijn oeuvre. Naast gravures en schilderijen produceerde eveneens vele glasmedaillons en gebrandschilderde glasramen. Hiermee kunnen we hem als een belangrijk en getalenteerd graveur, schilder en

glasschilder beschouwen, die de 16de-eeuwse Leuvense schilderkunst in aanzienlijke mate gestalte heeft gegeven. Een tentoonstelling in 'zijn' stad dringt zich op. Het oeuvre van deze artiest die met het monogram IANR signeerde, wordt geconfronteerd met werk van Albrecht Bouts, Lucas Van Leyden, Albrecht Dürer, Jan
www.mleuven.be

En ook nog tot:

- **8 januari 2012:**
De Modernen. Topstukken uit het Koninklijk Museum, Antwerpen, Koningin Fabiolazaal, www.kmska.be
- **15 januari 2012:**
Brasil 1808 – 1950, Brussel, Bozar, www.europalia.eu, www.bozar.be
- **29 januari 2012:**
John Constable. Olieverfschetsen uit het Victoria & Albert Museum Londen, Gent, Museum voor Schone Kunsten, www.mskgent.be
- **12 februari 2012**
Terra Brasilis, Brussel, Cultuurcentrum ING, www.europalia.be, www.ing.be/art
- **19 februari 2012:**
De wereld van George Minne en Maurice Maeterlinck, Gent, Museum voor Schone Kunsten, www.mskgent.be
- **17 juni 2012:**
Sagalassos. City of dreams, Tongeren, Gallo-Romeins Museum, www.limburg.be/gallo
- **31 december 2012:**
Meesterwerken in het MAS. Vijf eeuwen beeld in Antwerpen. Antwerpen, MAS, www.mas.be
- **31 december 2014:**
Reünie. Van Quinten Metsijs tot Peter Paul Rubens. Meesterwerken uit het Koninklijk Museum terug in de Kathedraal in Antwerpen, O.L.V.-kathedraal, www.dekathedraal.be
- **31 december 2014:**
Rik Wouters & co, Mechelen, Museum Schepenhuis, stedelijkemusea.mechelen.be

HEDEENDAAGSE KUNST

Superbodies, 3de triënnale voor beeldende kunst, mode & design

4 februari – 27 mei 2012 (van dinsdag tot en met zondag)

Hasselt

De 3de Hasseltse triënnale SUPERBODIES staat in het teken van de fascinatie van kunstenaars en ontwerpers voor de manier waarop ons lichaam onbewust vormgeeft aan onze ervaringen. De tentoonstelling focust op het lichaam in al zijn – vaak halfbewuste – handelingen. Een uitgebreid, interactief tentoonstellingsparcours doet ons stilstaan bij het lichaam als bron van onze gedachten en gevoelens. Opkomende en internationaal gevestigde kunstenaars en ontwerpers flirten met de grenzen van de disciplines om de mysteries van het lichaam te ontrafelen. De hele stad komt als podium in aanmerking, maar de nadruk ligt op een tentoonstellingsparcours in verschillende cultuurhuizen, gelegen op wan-

2012

delafstand van elkaar. Deze huizen zijn Cultuurcentrum Hasselt, huis voor actuele kunst Z33, Modemuseum Hasselt, CIAP en het stadsmuseum 'Het Stadsmus'. Niet te missen! Gratis toegang!

De tentoonstelling in Z33 loopt t.e.m. 20/05/2012.

www.superbodies.be

Chantal Akerman

9 februari – 20 mei 2012

Antwerpen, M HKA

De allereerste grootschalige overzichtstentoonstelling van de sinds lang in Parijs wonende Belgische filmmaker en beeldend kunstenaar Chantal Akerman - tegelijk ook de eerste presentatie van haar werk in België sinds haar tentoonstelling in het Paleis voor Schone Kunsten in 1995.

Akerman behoort tot één van de invloedrijkste filmmakers van haar generatie en is reeds lang een feministisch icoon - een reputatie die ze wist te vestigen met haar vroege meesterwerk *Jeanne Dielman, 23 Quai Du Commerce, 1080 Bruxelles*. Sinds het midden van de jaren negentig is ze echter ook in toenemende mate actief als beeldend kunstenaar, en haar film- en video-installaties waren onder meer op de Biënnale van Venetië en Documenta 11 te zien. De tentoonstelling in het M HKA zal zich vooral op dit laatste aspect van haar praktijk richten en vergezeld gaan van een ambitieuze monografische publicatie.

www.muhka.be

Patrick Van Caekenbergh

Februari - april 2012

Leuven, Museum M

Patrick Van Caekenbergh (°1960, Aalst) tracht de wereld te herordenen en hertekenen op een hoogst persoonlijke, maar tegelijk universele manier. Hij neemt afstand van de buitenwereld en hij bestudeert zijn eigen leven en leefomgeving op een pseudowetenschappelijke manier. Zijn fantasierijke collages en sculpturen van figuren ontstaan door alledaagse objecten te herstructureren. Met weinig middelen creëert hij kunstwerken die onze verbeeldingen prikkelen, die ons herinneren aan fabels en sprookjes. Patrick Van Caekenbergh maakt in M een parcours dat samenhangt met de verschillende periodes in zijn oeuvre. De tentoonstelling wordt één grote totaalinstallatie met heel wat bruiklenen, maar ook met nieuw werk.

www.mleuven.be

Beaufort04 – kunst aan zee

31 maart – 30 september 2012

Vlaamse Kust

Na drie succesvolle edities over hedendaagse kunst aan zee, zal de kust in 2012 een nieuwe uitgave voorstellen. Wat enkele jaren geleden een toevallige kunstige ontmoeting was, is uitgegroeid tot een niet te missen cultureel evenement. De Vlaamse Kust en de hedendaagse kunst vinden elkaar opnieuw via monumentale installaties en intrigerende werken, ingebed in de unieke biotoop van de dynamische kustgemeenten. De kunstwerken vormen de weerspiegeling van wat zich op het hedendaagse internationale kunstplatform afspeelt. Een weloverwogen selectie hedendaagse kunstenaars, aanwezig met nieuw of bestaand werk, maakt de kustbezoekers voor korte of lange tijd deelgenoot van een fantasierijke en imaginaire wereld en wil hen beroeren en aanzetten tot reflectie.

www.beaufort04.be (vanaf juli 2011) – tot dan www.beaufort03.be

TRACK: een stadstentoonstelling en cultuurfestival in 2012

12 mei – 16 september 2012

Gent, S.M.A.K. en diverse locaties

In 2012 wordt Gent meer dan ooit een cultuurstad. Van mei tot september 2012 trekt TRACK een nieuw spoor door de stad: 30 internationale kunstenaars overleggen en werken samen met mensen en organisaties uit de stad aan een bijzonder tentoonstellingsproject. TRACK doorloopt wijken en straten, gebouwen en pleinen en toont er hedendaagse kunst; geen 30 beelden zonder meer maar projecten met een bijzondere reden, een verrassende geschiedenis, een verborgen verhaal of in ieder geval een intense relatie met de stad. De vele musea en culturele instellingen die Gent rijk is, sluiten zich bij het initiatief aan en zorgen voor een boeiende kruisbestuiving en een uitgebreid aanbod van activiteiten. TRACK boogt op een bestaande traditie en wordt het derde luik van een trilogie met *Chambres d'Amis* (1986) en *Over the Edges* (2000) als voorlopers.

www.smak.be

Manifesta 9

10 juni – 21 oktober 2012

Limburg

Manifesta, de Europese biënnale voor hedendaagse kunst komt in 2012 naar Limburg! Na de biënnale van Venetië en Documenta in Kassel, is Manifesta de grootste Internationale manifestatie voor hedendaagse beeldende kunst. Met voorgangers als Rotterdam (1996), Luxemburg (1998), Ljubljana (2000), Frankfurt (2002), San Sebastiaan (2004), Trentino – Zuid-Tirol (2008) en Murcia (2010), landt de 9de editie van dit nomadische kunstgebeuren in de mijnregio van Limburg. Manifesta zoekt de grenzen van Europa op, in de Provincie Limburg vindt de biënnale haar inspiratie in de grillige en boeiende geschiedenis van een recent mijnverleden. Limburg is een landschap in transformatie. Manifesta 9 wordt een ontmoeting tussen een historisch mijnverleden, industriële architectuur, artificiële landschappen, een multiculturele samenleving – Europa in het klein! – en hedendaagse kunst. Meer dan 200 jonge, internationale kunstenaars creëren met Manifesta 9 een niet te missen begrip met internationale weerklank. Decor voor dit alles is de meer dan 20.000m² oppervlakte tellende mijnsite van Waterschei. Dit prachtige Art Nouveau gebouw wordt voor het eerst sinds haar sluiting in 1987 opnieuw geopend: verleden, heden en toekomst ontmoeten elkaar in Genk.

www.manifesta.org

Watou 2012 – Verzamelde Verhalen#4

Juli - augustus 2012

Watou

Watou 2012 / Verzamelde Verhalen # 04 is een jaarlijks kunstenfestival in Watou, het kunstdorp in de Westhoek. Spannende locaties, in schuren en stallen, worden door diverse curatoren artistiek ingevuld. Watou 2012 maakt plaats voor experiment, voor levende verhalen binnen en buiten, en zoekt daarbij de wederzijdse bevruchting op van verschillende generaties, van verschillende disciplines. Om dan door u zachtjes te worden ontdekt.

www.watou2012.be (vanaf 1 april 2012) - tot dan www.watou2011.be

2012

Newtopia: de staat van de mensenrechten

1 september – 2 december 2012

Mechelen, verschillende locaties

De Stad Mechelen organiseert in het najaar van 2012 een internationale kunsttentoonstelling over mensenrechten naar aanleiding van de opening van Kazerne Dossin. Het is de eerste grote hedendaagse kunstexpositie gewijd aan dit thema - zowel in België als internationaal. Curator Katerina Gregos verankert in het opzet van deze tentoonstelling haar stelligste overtuiging dat mensenrechten universeel zijn. Dat het - ongeacht de culturele verschillen - fundamenteel verkeerd is om mensen te beschadigen, en dat het respecteren van de persoonlijke integriteit en waardigheid van een mens een de facto gegeven is dat van toepassing moet zijn op alle mensen, ongeacht hun ras, sekse, geloof of etniciteit. De tentoonstelling zal een waaijer bieden van internationaal gereputeerde kunstenaars van alle continenten, waarvan velen uit landen waar mensenrechten een bijzonder brandende kwestie zijn. Het getoonde werk is multimediaal: zowel schilderkunst, beeldhouwkunst, film & video, installaties, fotografie, tekeningen als illustraties komen aan bod, met de nadruk op sterke, visuele statements. De tentoonstelling wordt gepresenteerd in de belangwekkendste culturele huizen van Mechelen: Kazerne Dossin, Hof van Busleyden, Erfgoedcentrum Lamot en de tentoonstellingszalen van het Cultuurcentrum.

En ook nog tot:

- **8 januari:**
Alina Szapocznikow, Brussel, Wiels, www.wiels.org
- **15 januari 2012:**
Incorporations, Brussel, De Elektriciteitscentrale, www.europalia.eu, www.deelektriciteitscentrale.be
- **15 januari 2012:**
Brasil – 1950 – 2011, Brussel, Bozar, www.europalia.eu, www.bozar.be
- **22 januari 2012:**
A Rua. Antwerpen, M_HKA, www.europalia.eu, www.muhka.be
- **22 januari 2012:**
Jan Fabre, Brussel, Koninklijke Musea voor Schone Kunsten van België, www.fine-arts-museum.be
- **31 december 2012:**
Meesterwerken in het MAS. Vijf eeuwen beeld in Antwerpen, Antwerpen, MAS, www.mas.be

LITERATUUR EN STRIPS

Louis Paul Boon

2012

Antwerpen, Letterenhuis

Op 15 maart 1912 werd Louis Paul Boon geboren. 100 jaar later opent in het Letterenhuis de monografische expo rond deze Vlaamse schrijver, schilder en blootverzamelaar. Boon schreef klassiekers als De Kappelkesbaan, Mijn Kleine Oorlog en Priester Daens.
www.letterenhuis.be

En ook nog tot:

- **22 april 2012:**
Maurice Maeterlinck, Nobelprijs literatuur, Gent, Kunsthal Sint-Pietersabdij, www.gent.be/sintpietersabdij

FOTOGRAFIE

En ook nog tot:

- **8 januari 2012 :**
Dirk Braeckman, Leuven, M, www.mleuven.be
- **22 april 2012:**
Edmond Sacré, portret van een stad, Gent, STAM, www.stamgent.be

MODE EN DESIGN

Superbodies, 3e triënnale voor design, mode en beeldende kunst

4 februari – 27 mei 2012

Hasselt

Superbodies, de 3de Hasseltse triënnale vindt plaats in het voorjaar van 2012 en focust in een aantal (interactieve) tentoonstellingen en voorstellingen op de manier waarop het menselijk lichaam verschijnt in design, mode, beeldende kunst en dans. Zowel jong, opkomend talent als bekende nationale en internationale kunstenaars, choreografen, designers en modeontwerpers worden uitgedaagd om over de grenzen van hun discipline met anderen een dialoog aan te gaan over dit thema. De ganse stad Hasselt komt daarbij als podium in aanmerking, maar er wordt gefocust op de belangrijkste cultuurhuizen (Cultuurcentrum, Z33, Modemuseum & Stadsmus).
www.superbodies.be

Rocks Rock (werktitel)

2012 - 2013

Antwerpen, Diamantmuseum

Met de speelse werktitel "Rocks Rock" beoogt het Diamantmuseum Provincie Antwerpen een tentoonstelling opgebouwd rond belangrijke diamanten en edelstenen. Rocks verwijst in deze context naar edelstenen, vooral diamant, maar ook smaragd of saffier, van uitzonderlijke kwaliteit, gekenmerkt door ongewone eigenschappen of andere rariteiten. Bedoeling is om, indien mogelijk, voor elk van deze uitzonderlijke edelstenen de onuitwisbare link met Antwerpen bloot te leggen en daarmee 'the rocking story' van de steen te ontsluiten. Het Diamantmuseum "rocks the boat" en gaat de uitdaging niet uit de weg om nooit eerder in België vertoonde 'rocks' of edelstenen te tonen!
www.diamantmuseum.be

2012

En ook nog tot:

- **10 januari 2012:**
Circuito dos Diamantes, Antwerpen, Diamantmuseum, www.diamantmuseum.be
- **29 januari 2012 :**
Art nouveau en Art deco uit de collecties van het Zilvermuseum Sterckshof, Antwerpen, Zilvermuseum, www.zilvermuseum.be
- **19 februari 2012:**
Walter van Beirendonck, Antwerpen, MoMu, www.momu.be

GESCHIEDENIS

Nog tot:

- **15 januari 2012:**
BRASIL 1808 – 1950, Brussel, Bozar, www.europalia.eu, www.bozar.be
- **12 februari 2012:**
Terra Brasilis, Brussel, Cultuurcentrum ING, www.europalia.be, www.ing.be/art
- **15 februari 2012:**
Indios do Brasil, Brussel, Jubelparkmuseum, www.europalia.eu, www.kmkg-mrah.be

WETENSCHAP

Nog tot:

- **1 april 2012:**
Bye-bye museum (werktitel), Tervuren, Afrikamuseum, www.africamuseum.be
- **2 september 2012:**
Prikkel! Een expo die je zintuigen prikkelt, Brussel, Museum voor Natuurwetenschappen, www.natuurwetenschappen.be

MENS EN MAATSCHAPPIJ

Newtopia: de staat van de mensenrechten

1 september – 2 december 2012
Mechelen, verschillende locaties

De Stad Mechelen organiseert in het najaar van 2012 een internationale kunsttentoonstelling over mensenrechten naar aanleiding van de opening van Kazerne Dossin. Het is de eerste grote hedendaagse kunstexpositie gewijd aan dit thema - zowel in België als internationaal. Curator Katerina Gregos verankert in het opzet van deze tentoonstelling haar stelligste overtuiging dat mensenrechten universeel zijn. Dat het - ongeacht de culturele verschillen - fundamenteel verkeerd is om mensen te beschadigen, en dat het respecteren van de persoonlijke integriteit en waardigheid van een mens een de facto gegeven is dat van toepassing moet zijn op alle men-

sen, ongeacht hun ras, sekse, geloof of etniciteit. De tentoonstelling zal een waaier bieden van internationaal gereputeerde kunstenaars van alle continenten, waarvan velen uit landen waar mensenrechten een bijzonder brandende kwestie zijn. Het getoonde werk is multimediaal: zowel schilderkunst, beeldhouwkunst, film & video, installaties, fotografie, tekeningen als illustraties komen aan bod, met de nadruk op sterke, visuele statements. De tentoonstelling wordt gepresenteerd in de belangwekkendste culturele huizen van Mechelen: Kazerne Dossin, Hof van Busleyden, Erfgoedcentrum Lamot en de tentoonstellingszalen van het Cultuurcentrum.

En ook nog tot:

- **8 januari 2012:**
Liber Floridus. Cartografie rond 1100, Gent, STAM, www.stamgent.be

CULTUURFESTIVALS

STADSFESTIVALS

Gentse Feesten

14 - 23 juli 2012
Gent, binnenstad

Tien dagen gratis cultureel volksfeest in de Gentse binnenstad! Gratis muziek op alle centrupleinen en honderden andere activiteiten. En niet te vergeten: zes festivals van internationaal niveau. 10 days off is het belangrijkste meerdaagse indoor elektronische muziekfestival van Vlaanderen. Het MiramirO festival brengt de meest gerenommeerde theater- en circusgezelschappen uit de hele wereld samen tijdens de Gentse Feesten. Tijdens het Internationale Puppetsbuskersfestival worden de beste poppen-, objecten- en figurentheatervoorstellingen uit de hele wereld eprogrammeerd. Met het Jeugdcircusfestival brengt het Circuscentrum zowel jeugdcircussen, aanstormend talent als (inter)nationale circustoppers samen in het Baudelopark. Boomtown is het enige echte muzikale ontdekkingsfestival van de Gentse Feesten met pop, rock, hiphop, new folk, singersongwriter en andere actuele muziekgenres. Het Gent Jazz Festival tenslotte stelt een mix van jong talent en internationaal gevestigde waarden voor. www.gentsefeesten.be

ANTIËK- EN KUNSTBEURZEN

BRAFA - 56th Brussels Antiques & Fine Arts Fair.

21 – 29 januari 2012
Brussel, Tour & Taxis

Elk jaar zakken liefhebbers, verzamelaars en professionele antiekhandelaars massaal af naar deze beurs één van de oudste ter wereld en een echte must op het vlak van antiquiteiten. Hier kan men rondkijken, informatie inwinnen, de vinger aan de pols van de markt houden en nieuwe contacten leggen. Het artistieke aanbod varieert van de Oudheid tot moderne en hedendaagse kunst. www.brafa.be

2012

MUSEA EN ERFGOED

Erfgoeddag

22 april 2012

Verschillende locaties in Vlaanderen

Op 22 april 2012 vindt de 12e editie van Erfgoeddag plaats in heel Vlaanderen en Brussel. Op deze dag speelt het roerend en immaterieel erfgoed, bemind en onbemind, de hoofdrol. Iedereen met een hart voor erfgoed werkt die dag samen om mensen te beroeren met 1001 erfgoedverhalen. In 2011 is het thema 'Helden' 'Wat is een held? 'Wat een held tot held maakt, verlaagt vaak de mens,' stelde Voltaire. Helden kunnen van hun voetstuk vallen, geëerd, bezongen of in vraag gesteld worden ... Met een borst vol medailles het publieke forum instappen, of stil en anoniem in de alledaagsheid hun ding doen. Wat zijn hun beweegredenen? En wie of wat katapulteert hen tot held(in)? Tijdens de meest heroïsche Erfgoeddag van allemaal kom je het antwoord op dit soort vragen beslist te weten.

www.erfgoeddag.be

Open Monumentendag Vlaanderen

9 september 2012

Vlaanderen, verschillende locaties

Op Open Monumentendag 2012 staat creativiteit in al haar vormen centraal. Het thema 'Muziek, woord en beeld' belicht de monumenten waarin gezongen, geschilderd, gemusiceerd, geschreven, getekend, gedanst... werd. Het toeval wil dat Vlaanderen een rijke geschiedenis heeft wat dat betreft. Maar er is meer. We richten voor deze editie niet alleen onze pijlen op het onroerend erfgoed. Vaak vormt het onroerend erfgoed zelf het onderwerp van een creatie in woord, beeld of klank. Denk maar aan een stad als decor voor een stripverhaal of een film. Of een auteur die in bevlogen bewoordingen schrijft over zijn geboortestreek.

www.openmonumenten.be

(volledig programma vanaf begin augustus 2012).

KUNSTENFESTIVALS

Kunstenfestivaldesarts

4 – 26 mei 2012

Brussel, verschillende locaties

Het Kunstenfestivaldesarts presenteert podiumkunsten en beeldend werk, van Nederlandstalige en Franstalige, Westerse en niet-Westerse kunstenaars. Het is een kosmolpolitisch stadsfestival, een creatiefestival voor kunstenaars met een persoonlijke kijk op de wereld, en toeschouwers die hun eigen perspectief in vraag willen stellen. Het Kunstenfestivaldesarts vindt plaats in tientallen gastvrije theaters en kunsthuizen of in de publieke ruimte in de hoofdstad, de enige Belgische stad waar de twee grote gemeenschappen samenleven. Talrijke Vlaamse en Franstalige instellingen werken mee aan het festival dat als fundamenteel tweetalig project bijdraagt tot de dialoog tussen de verschillende gemeenschappen in de stad.

www.kfda.be

TRACK: een stadstentoonstelling en cultuurfestival in 2012

12 mei – 16 september 2012

Gent, S.M.A.K. en diverse locaties

In 2012 wordt Gent meer dan ooit een cultuurstad. Van mei tot september 2012 trekt TRACK een nieuw spoor door de stad: 30 internationale kunstenaars werken samen met mensen en organisaties uit de stad aan een bijzonder tentoonstellingsproject. TRACK doorloopt wijken en straten, gebouwen en pleinen en toont er hedendaagse kunst; geen 30 beelden zonder meer maar projecten met een bijzondere reden, een verrassende geschiedenis, een verborgen verhaal of in ieder geval een intense relatie met de stad. De vele musea en culturele instellingen die Gent rijk is, sluiten zich bij het initiatief aan en zorgen voor een boeiende kruisbestuiving en een uitgebreid aanbod van activiteiten. TRACK boogt op een bestaande traditie en wordt het derde luik van een trilogie met *Chambres d'Amis* (1986) en *Over the Edges* (2000) als voorlopers.

www.smak.be

Theater aan Zee

26 juli - 4 augustus 2012

Oostende

Tijdens het TAZ festival kan je in Oostende genieten van een zomervakantie aan zee met een stevige portie cultuur. Gedurende tien dagen kan je op meer dan 30 unieke, niet-toeristische plekjes in de stad en haven theatervoorstellingen of concerten meepikken. Op het programma: aanstormend talent uit Vlaanderen en Nederland, werk van twee gerenommeerde gastcuratoren, literatuur met zicht op zee en kindervoorstellingen in het stadspark.

www.theateraanzee.be

En ook nog tot:

- 15 januari 2012:

Europalia.brasil, Brussel en andere steden, www.europalia.eu

MODE EN DESIGN

Modo Bruxellae Stylistenparcours 2012

Eind oktober 2012

Brussel, Centrum en Dansaertwijk

Om de twee jaar verandert het centrum van Brussel eind oktober in het mekka van de mode. Tijdens het Modo Bruxellae Stylistenparcours zijn tientallen tentoonstellingen en installaties van gekend en onbekend modeltalent te zien. Dit evenement kent een groeiend succes. De creativiteit van tal van persoonlijkheden, stijlen en locaties garandeert een boeiende ontdekkingstocht, die het fenomeen mode dikwijls overstijgt. In het stylistenparcours werken modescholen, nieuwe merken, gevestigde huizen, bekende en onbekende ontwerpers en andere artiesten samen om een creatief en actueel modebeeld te scheppen. Vanuit het centraal gelegen meetingpoint kan je in je eigen ritme de stad en haar mode ontdekken.

www.modobruuxellae.be

2012

FILMFESTIVALS**Internationaal Filmfestival Gent**

9 – 20 oktober 2012

Gent

Het Filmfestival Gent presenteert elk jaar een programma van zo'n 200 films en kortfilms uit de hele wereld. Het festival geniet een sterke internationale reputatie, onder meer door de focus op de impact van muziek op de film. Deze specialisatie in filmmuziek is uniek in de wereld. Het festival is ook de organisator en drijvende kracht achter de World Soundtrack Academy. De uitreiking van de prijzen door deze Academy is een jaarlijks hoogtepunt van het festival. Elk jaar organiseert het festival ook verschillende tentoonstellingen die met film te maken hebben en concerten met filmmuziek.

www.filmfestival.be

MUZIEKFESTIVALS**KLASSIEKE MUZIEK****KLAVECHORDinPRIMETIME**

9-11 maart 2012

Antwerpen, AMUZ

Het tweejaarlijkse inPRIMETIMEfestival is in 2012 aan zijn tweede editie toe. Trouw aan zijn originele en onvoorspelbare karakter plaatst inPRIMETIME ook deze keer een nietvanzelfsprekend onderwerp centraal: het klavechord, ooit het meest gebruikte klavierinstrument van Europa, maar vandaag nauwelijks nog bekend. Met zijn subtiele, luitachtige klank is het klavechord par excellence een solo-instrument dat vraagt om een intieme setting. KLAVECHORDinPRIMETIME schikt zich helemaal naar dat uitgangspunt en presenteert vier vooraanstaande klaviervirtuozen in vier hoogstpersoonlijke solorecitals. Plaatsen zijn beperkt, snel reserveren is de boodschap! In AMUZ worden ook heel het weekend klavechords tentoongesteld. Deze instrumenten uit de collectie van klavierbouwer Joris Potvlieghe kan u gratis komen bewonderen. I.s.m. 30CC, Huis van de polyfonie, Musica, Impulscentrum voor Muziek & Atelier Joris Potvlieghe

www.amuz.be

Koningin Elisabethwedstrijd voor viool

30 april - 26 mei 2012

Brussel, Koninklijk Conservatorium – Paleis voor Schone Kunsten

De Koningin Elisabethwedstrijd richt zich tot vergevorderde musici, die zich grondig hebben voorbereid op een ontluikende carrière met een internationale dimensie. De sessies voor piano, zang en viool worden beurtelings om de drie jaar georganiseerd.

www.imkeb.be

MAfestival – Festival van Vlaanderen Brugge

4 – 13 augustus 2012

Brugge, verschillende locaties

Het Festival van Vlaanderen – Brugge of MAfestival behoort tot de belangrijkste festivals in de wereld van de oude muziek. Naast een tiendaags

internationaal festival gekenmerkt door een uitgekiende selectie van 's werelds boeiendste uitvoerders binnen een overkoepelende thematiek, organiseert MAfestival elk jaar één of meer gerenommeerde wedstrijden voor jonge musici afwisselend rond het klavecimbel, de stem, het orgel en/of andere instrumenten. Ten slotte richt het festival ook een expositie in waar historische instrumenten, instrumenten gemaakt naar historisch voorbeeld en muzikale accessoires centraal staan.

www.mafestival.be

Laus Polyphoniae

25 augustus - 2 september 2012

Antwerpen, verschillende historische locaties

Festivalthema: The Tudors

www.amuz.be

Gent Festival van Vlaanderen

15 september – 7 oktober 2012

Gent, verschillende locaties

www.gentfestival.be

World Music Days 2012

25 oktober – 4 november 2012

Antwerpen, Brugge, Brussel, Gent, Leuven en Bergen

De «World Music Days 2012... more than just a festival» is een wereldexpo van hedendaagse muziek waarvoor 25 Vlaamse, Brusselse en Waalse partners de handen in elkaar slaan. Na Hongkong, Litouwen, Zweden, Australië en Kroatië krijgt ISCM-Vlaanderen (International Society for Contemporary Music) de kans om in 2012 dit mega-event te organiseren. Het festival biedt een staalkaart van de meest diverse eigentijdse composities uit 60 landen, en onderscheidt zich met dit brede en open aanbod van elk ander festival voor hedendaagse muziek. De expo enthousiasmeert een breed publiek om te proeven van deze nieuwe werken en creëert een duurzaam effect voor de lokale muzikscene. De World Music Days is niet alleen een vakbeurs voor ingewijden, maar tevens een unieke kans voor het publiek om kennis te maken met de allerlaatste ontwikkelingen op het gebied van de nieuwe muziek wereldwijd.

www.worldmusicdays2012.be

JAZZ**Brussel Jazz Marathon**

25 - 27 mei 2012

Brussel, verschillende locaties

Eind mei zet de Brussels Jazz Marathon de hoofdstad opnieuw in vuur en vlam. De muziekgekte is drie dagen lang heel tastbaar, met zo'n 200 live jazzconcerten en een slordige 700 musici op vier buitenpodia op schitterende locaties als de Grote Markt, de Zavel, St Katelijneplein en het Fernand Cocqplein. Aangevuld met een 50-tal cafés en clubs die in dat weekend muziekaal uit hun voegen barsten.

www.brusselsjazzmarathon.be

2012

Gent Jazz Festival

4 – 15 juli 2012
Gent, Bijlokesite
www.gentjazz.com

Brosella Folk & Jazz

7 - 8 juli 2012
Laken, Groentheater (Ossegempark)
Al sinds de zomer van 1977 vindt dit zeldzaam gratis tweedaags festival plaats in het sprookjesachtige Groentheater, dichtbij het Atomium. De magische formule werd al gauw een vaste waarde op de internationale muziekkalender. Traditiegetrouw is de zaterdag gewijd aan folk en de zondag aan jazz. Midden in het groene Ossegempark hebben zowat alle topacts, ook van eigen bodem, afwisselend met opkomende en onbekende namen, op de planken van Brosella gestaan. En Toots Thielemans als peter hebben, is op zich al reden tot fierheid. Het grote aanbod aan kwalitatieve hoogstaande muziek, de feeëriekke locatie en het unieke uitgebreide kinderprogramma "Brosella for the Kids" met straattheater, circus en muziek, zorgen voor een onvergetelijk sfeerweekend.
www.brosella.be

Skoda Jazz Festival

Oktober/november 2012
Brussel, verschillende locaties
Sinds 1986 brengt het Skoda Jazz Festival de beste jazzartiesten naar verschillende clubs en zalen in België. In de voorbije jaren werden zo namen als Ray Charles, Miles Davis, Nina Simone, Oscar Peterson, Dave Brubeck, Chick Corea, Herbie Hancock, Wayne Shorter, Pat Metheny, Toots Thielemans enz verwelkomd.
www.skodajazz.be

WERELDMUZIEK

Polé Polé

14 – 23 juli 2012
Gent
Polé Polé Gent is een gratis dag-én avondfestival met meer dan 180.000 bezoekers met een unieke opbouw: Polé Polé Gent is een drijvend festivaldorp in de historische Gentse binnenstad. De stijlvolle verlichting, de originele decors, de internationale en kwaliteitsvolle programmatie en de daaruit voortvloeiende zuiderse ambiance smelten het geheel samen tot een unieke ervaring en creëren een emotionele binding tussen publiek en artiest. Polé Polé staat synoniem voor een zuiderse, toegankelijke sfeer. De naam is Swahili en betekent "take it easy". Dat is dan ook de vibe die u op Polé Polé mag verwachten!
www.polepole.be

Sfinks Festival

27 - 29 juli 2012
Boechout, Molenveld
Sfinks is een toonaangevend driedaags zomerfestival, dat door een

eigenzinnig en avontuurlijk muzikaal aanbod en een feestelijk randprogramma bruggen slaat naar andere culturen. Voor jong en oud, gezinnen met kinderen en avontuurlijke muziekliefhebbers wil Sfinks een ontdekkingstocht zijn langs rijke culturen. Sfinks is een gastvrij festival waar mooie muziek, lekker eten & drinken en wonderlijke tenten je met plezier opwachten.
www.sfinks.be

FOLK

Brosella Folk & Jazz

7 - 8 juli 2012
Laken, Groentheater (Ossegempark)
Al sinds de zomer van 1977 vindt dit zeldzaam gratis tweedaags festival plaats in het sprookjesachtige Groentheater, dichtbij het Atomium. De magische formule werd al gauw een vaste waarde op de internationale muziekkalender. Traditiegetrouw is de zaterdag gewijd aan folk en de zondag aan jazz. Midden in het groene Ossegempark hebben zowat alle topacts, ook van eigen bodem, afwisselend met opkomende en onbekende namen, op de planken van Brosella gestaan. En Toots Thielemans als peter hebben, is op zich al reden tot fierheid. Het grote aanbod aan kwalitatieve hoogstaande muziek, de feeëriekke locatie en het unieke uitgebreide kinderprogramma "Brosella for the Kids" met straattheater, circus en muziek, zorgen voor een onvergetelijk sfeerweekend.
www.brosella.be

VW Spring Sessions

maart - mei 2012
Brussel, verschillende locaties
Sinds 1998 waaiert het festival uit over heel België en kondigt zo de eerste lentedagen aan met de mooiste en warmste klanken. De veertiende editie van het festival belooft alweer een reis doorheen genres te worden. Het biedt elk jaar zowel een uitgelezen keur van topartiesten uit de verschillende muzikale genres aan, als musici die grensverleggende muziek maken en de beperking van hun genre overstijgen.
www.vwspringsessions.be

CULINAIRE EVENEMENTEN

Brusselicious

1 januari – 31 december 2012
Brussel, verschillende locaties
Om de drie jaar organiseert Brussel een themajaar. In 2012 is gastronomie het thema van dienst. Internationale wedstrijden zoals Bocuse d'or en Concours mondial du vin zullen georganiseerd worden. Er zal een restaurant in een tramstel zijn. Verschillende evenementen zullen Brussel teisteren: een smaakbus met een chef zal verschillende markten in Brussel bezoeken, paaseierenjacht en grootse picknicks in de parken, smaaktoers in de kunstmusea, ...
www.bursselicious.be

2012

TRADITIE

Kattenstoet

---

13 mei 2012

Ieper

Een hedendaagse stoet boordevol Ieperse geschiedenis. De Kattenstoet is een wervelend spektakel met praalwagens, reuzen, muziekgroepen, theater en natuurlijk heel veel 'katten'. Tal van randactiviteiten maken van deze editie een rendez-vous om zeker niet te missen.

www.toerisme-ieper.be

Bloementapijt

---

15 – 19 augustus 2012

Brussel, Grote Markt

Om de twee jaar gebeurt het weer: het mooiste plein van Europa wordt nog mooier! Het bloementapijt dat de Grote Markt siert is een evenement om niet te missen.

www.flowercarpet.be, www.brusselsinternational.be

2013

OPENING VAN NIEUWE MUSEA

Opening van Red Star Line - People on the Move

4 april 2013

Antwerpen, Red Star Line | People on the Move

In de gerestaureerde Red Star Line gebouwen zal de fascinerende periode van deze legendarische scheepvaartmaatschappij weer tot leven komen. Het museum brengt het verhaal van de meer dan twee miljoen passagiers die van de Scheldestad naar Amerika reisden eind 19e, begin 20e eeuw. Arme Europese emigranten op zoek naar de Amerikaanse Droom, maar ook welgestelde passagiers op plezier- of zakenreis naar New York. Op deze historische locatie opent Red Star Line | People on the Move de deuren. Het wordt een plek voor herinnering, beleving, debat en onderzoek naar internationale mobiliteit vroeger en nu.

www.redstarline.be

TENTOONSTELLINGEN

OUDHEID, KLASSIEKE EN MODERNE KUNST

Drukkerscentrum Antwerpen

Najaar 2013

Antwerpen, Museum Plantin-Moretus/Prentenkabinet

In de tijd van Christoffel Plantijn was Antwerpen het drukkerscentrum van de Westerse wereld. Rond de Officina Plantiniana bevonden zich talloze andere drukkerijen. De tentoonstelling wil deze drukkersactiviteiten zichtbaar maken, ook in de buurt.

www.plantin-moretus.be

Michiel Coxie (1499 - 1592)

november 2013 - januari 2014

Leuven, Museum M

Michiel Coxie was een van de meest invloedrijke Brabantse schilders uit de zestiende eeuw. Na zijn verblijf in Italië, waar hij volgens Giorgio Vasari de Italiaanse stijl op een overtuigende manier eigen had gemaakt, introduceerde hij in Vlaanderen de zuiver romaniserende schilderijstijl. Het belang en de erkenning van Coxie als schilder in de zestiende eeuw kan nog het best worden geïllustreerd door zijn aanstelling als hofschilder van Filips II, koning van het Habsburgse rijk. In deze functie kon hij zijn veelzijdigheid tonen: naast het kopiëren van Van Eyck en Vander Weyden, ontwierp hij ook brandglas en wandtapijten. Het museum van Leuven heeft het geluk 2 werken van hem te bezitten: enerzijds het triptiek dat hij maakte voor de vooraanstaande Leuvense familie Morillon, anderzijds een van de zijn absolute meesterwerken: de Hosdentriptiek. In zijn eigen, zeer lange, loopbaan genoot Coxie een internationale faam en ook de huidige kenners kennen zijn belang voor de noordelijke schilderkunst. Toch heeft deze schilder de laatste decennia op niet al te veel belangstelling kunnen rekenen. Daarom wil M een primeur brengen met een monografische tentoonstelling over Michiel Coxie.

www.mleuven.be

En ook nog tot:

- 27 januari 2013:

Jordaens en de Antieken, Brussel, Koninklijke Musea voor Schone Kunsten van België, www.fine-arts-museum.be

- Februari 2013:

Getekend, JAN R. Sleutelfiguur van het Leuvens maniërisme (werktitel), Leuven, Museum M, www.mleuven.be

HEDENDAAGSE KUNST

Contour 2011, 5de Biënnale voor Bewegend Beeld

24 augustus – 27 oktober 2013

Mechelen, historische binnenstad

Contour Mechelen presenteert de 6de Biënnale voor Bewegend Beeld van 24 augustus 2013 tot 27 oktober 2013. De biënnale is een even spannende als ontspannende manier om hedendaagse beeldende kunst van internationaal niveau te ontdekken. Contour toont film, video en installaties op bijzondere locaties in de historische binnenstad van Mechelen. Curator Jacob Fabricius (DNK) zorgt voor de artistieke invulling van Contour 2013.

www.contourmechelen.be

LITERATUUR EN STRIPS

Dick Matena

2013

Antwerpen, Letterenhuis

Dick Matena wordt 70 en dat is de aanleiding van een retrospectieve in het Letterenhuis. De retrospectieve wil laten zien dat de auteur in zijn volledige auteurscarrière een zwak had voor literatuur en kunsten in het algemeen, waar zowel Pietje Bel, Gerard Reve als E.A. Poe, Gauguin en Van Gogh deel van uitmaakten.

www.letterenhuis.be

GESCHIEDENIS

Oorlog en trauma

Van de Eerste Wereldoorlog tot nu

November 2013 – juni 2014

Aan het front in Vlaanderen, Ieper, In Flanders Fields Museum

De erkenning van het psychische trauma. Oorlog en psychiatrie in de twintigste eeuw, Gent, Museum Dr. Guislain,

Bij de aanvang van de Eerste Wereldoorlog was geen enkel van de Europese legers opgewassen tegen de gigantische stroom van slachtoffers van deze eerste geïndustrialiseerde oorlog. Tegen 1917 en 1918 was de organisatie ervan geïndustrialiseerd. De echte doorbraak die in de oorlog werd opgetekend, was de erkenning – schoorvoetend – van het psychische trauma. Twee Vlaamse musea in Ieper en Gent slaan de handen in elkaar om dit grote en aangrijpende verhaal te vertellen. Aan de voo-

2013

ravond van de grote herdenkingen van de Eerste Wereldoorlog, maakt deze dubbeltentoonstelling duidelijk dat de aandacht, ook 100 jaar later nog, naar het lot van mensen uit moet gaan. Het In Flanders Fields Museum in Ieper behandelt de organisatie van de algemene gezondheidszorg aan het front in Vlaanderen tijdens de Eerste Wereldoorlog. Het Museum Dr. Guislain in Gent zoomt in op verschillende conflicten tijdens de twintigste eeuw, met de klemtoon de psychiatrie.

De tentoonstelling loopt op beide plaatsen van november 2013 tot juni 2014

www.inflandersfields.be; www.museumdrguislain.be

CULTUURFESTIVALS

STADSFESTIVALS

Gentse Feesten

20 - 29 juli 2013

Gent, binnenstad

Tien dagen gratis cultureel volksfeest in de Gentse binnenstad! Gratis muziek op alle centrumpleinen en honderden andere activiteiten. En niet te vergeten: zes festivals van internationaal niveau. 10 days off is het belangrijkste meerdaagse indoor elektronische muziekfestival van Vlaanderen. Het MiramirO festival brengt de meest gerenommeerde theater- en circusgezelschappen uit de hele wereld samen tijdens de Gentse Feesten. Tijdens het Internationale Puppetchiefestival worden de beste poppen-, objecten- en figurentheatervoorstellingen uit de hele wereld eprogrammeerd. Met het Jeugdscircusfestival brengt het Circuscentrum zowel jeugdscircussen, aanstormend talent als (inter)nationale circustoppers samen in het Baudelopark. Boomtown is het enige echte muzikale ontdekkingsfestival van de Gentse Feesten met pop, rock, hiphop, new folk, singersongwriter en andere actuele muziekgenres. Het Gent Jazz Festival tenslotte stelt een mix van jong talent en internationaal gevestigde waarden voor.

www.gentsefeesten.be

KUNSTENFESTIVALS

Theater aan Zee

1 augustus tot en met 10 augustus 2013

Oostende

Tijdens het TAZ festival kan je in Oostende genieten van een zomervakantie aan zee met een stevige portie cultuur. Gedurende tien dagen kan je op meer dan 30 unieke, niet toeristische plekjes in de stad en haven theatervoorstellingen of concerten meepikken. Op het programma: aanstormend talent uit Vlaanderen en Nederland, werk van twee gerenommeerde gastcuratoren, literatuur met zicht op zee en kindervoorstellingen in het stadspark.

www.theateraanzee.be

FILMFESTIVALS

Internationaal Filmfestival Gent

8 – 19 oktober 2013

Gent

Het Filmfestival Gent presenteert elk jaar een programma van zo'n 200 films en kortfilms uit de hele wereld. Het festival geniet een sterke internationale reputatie, onder meer door de focus op de impact van muziek op de film. Deze specialisatie in filmmuziek is uniek in de wereld. Het festival is ook de organisator en drijvende kracht achter de World Soundtrack Academy. De uitreiking van de prijzen door deze Academy is een jaarlijks hoogtepunt van het festival. Elk jaar organiseert het festival ook verschillende tentoonstellingen die met film te maken hebben en concerten met filmmuziek.

www.filmfestival.be

MUZIEKFESTIVALS

KLASSIEKE MUZIEK

Koningin Elisabethwedstrijd voor piano

6 mei - 1 juni 2013

Brussel

De Koningin Elisabethwedstrijd richt zich tot vergevorderde musici, die zich grondig hebben voorbereid op een ontluikende carrière met een internationale dimensie.

De sessies voor piano, zang en viool worden beurtelings om de drie jaar georganiseerd.

www.imkeb.be

Gent Festival van Vlaanderen

14 september – 5 oktober 2013

Gent, verschillende locaties

www.gentfestival.be

JAZZ

Brussel Jazz Marathon

mei 2013

Brussel, verschillende locaties

Eind mei zet de Brussels Jazz Marathon de hoofdstad opnieuw in vuur en vlam. De muziekgekte is drie dagen lang heel tastbaar, met zo'n 200 live jazzconcerten en een slordige 700 musici op vier buitenpodia op schitterende locaties als de Grote Markt, de Zavel, St Katelijneplein en het Fernand Cocqplein. Aangevuld met een 50-tal cafés en clubs die in dat weekend muziekaal uit hun voegen barsten.

www.brusselsjazzmarathon.be

2013

Skoda Jazz Festival

Oktober/november 2013

Brussel, verschillende locaties

Sinds 1986 brengt het Skoda Jazz Festival de beste jazzartiesten naar verschillende clubs en zalen in België. In de voorbije jaren werden zo namen als Ray Charles, Miles Davis, Nina Simone, Oscar Peterson, Dave Brubeck, Chick Corea, Herbie Hancock, Wayne Shorter, Pat Metheny, Toots Thielemans enz verwelkomd.

www.skodajazz.be

Hanswijkcavalcade 2013

25 augustus, 1 september 2013

Mechelen

De Hanswijkcavalcade, een historisch-religieuze stoet met aansluitend de Mechelse Ommegang, kan je maximaal drie keer in je leven meemaken. Sinds 1738 viert de Hanswijkprocessie elke vijfentwintig jaar haar Jubelfeesten. Het hoogtepunt is de Cavalcade, een imposante stoet – met veel paarden en wagens. De deelnemende processiereuzen werden in 2005 erkend als UNESCO-werelderfgoed.

www.hanswijkprocessie.be

VERSCHILLENDE MUZIEKSOORTEN

VW Spring Sessions

Maart - mei 2013

Brussel, verschillende locaties

Sinds 1998 waaiert het festival uit over heel België en kondigt zo de eerste lentedagen aan met de mooiste en warmste klanken. De veertiende editie van het festival belooft alweer een reis doorheen genres te worden. Het biedt elk jaar zowel een uitgelezen keure van topartiesten uit de verschillende muzikale genres aan, als musici die grensverleggende muziek maken en de beperking van hun genre overstijgen.

www.vwspringsessions.be

GAY

World Outgames

3 – 11 augustus 2013

Antwerpen

Antwerpen zal van 3 tot en met 11 augustus 2013 de 3de World Outgames organiseren onder het thema "Love United". World Outgames zijn de 4-jaarlijkse mondiale sportkampioenschappen in een 30-tal verschillende sporten voor holebi's en vrienden.

www.woga2013.org

TRADITIE

Reiefeesten 2013

Verschillende data in augustus 2013

Brugge, verschillende locaties

Het driejaarlijkse Reiefeest zal langs de schitterend verlichte Reien en op de Burg in hartje-Brugge de geschiedenis van de stad met acht spektakels opnieuw tot leven brengen.

www.brugge.be

2014

TOPEVENEMENT**100 jaar Grote Oorlog 2014-2018**

Vlaanderen

“100 jaar Grote Oorlog” is in eerste instantie een moment van herdenking en bezinning rond het vredethema. Maar het is ook de uitgelezen kans om het oorlogserfgoed blijvend te herinneren en te bewaren voor toekomstige generaties. Het herdenkingsproject zal een toeristisch luik en een evenementieel luik hebben, dat zich uitstrekt over gans Vlaanderen.

TENTOONSTELLINGEN**Leuven 1914-2014. Erfgoed als oorlogsslachtoffer**

27 maart - 14 september 2014 (onder voorbehoud)

Leuven, Museum M

In 2014 wil M, in het kader van de herdenking van het begin van Wereldoorlog I, het erfgoed als oorlogsslachtoffer voor het voetlicht brengen. De terugblik naar die dramatische gebeurtenissen uit het verleden belicht evenzeer de schade die het erfgoed voordien en ook nog vandaag heeft ondervonden. Brandende bibliotheken zijn hier het ultieme symbool van de verwoesting van erfgoed en kennis. Alexandrië en Sarajevo zijn even bekende voorbeelden als de Leuvense universiteitsbibliotheek.

www.mleuven.be**En ook nog tot:**

- **januari 2014:**
Michiel Coxie (1499 - 1592), Leuven, Museum M, www.mleuven.be
- **juni 2014:**
Oorlog en trauma. Van de Eerste Wereldoorlog tot nu, leper, In Flanders Fields Museum, www.inflandersfields.be, en Gent, Museum Dr.Guislain, www.museumdrguislan.be

MUZIEKFESTIVALS**JAZZ****Brussel Jazz Marathon**

mei 2014

Brussel, verschillende locaties

Eind mei zet de Brussels Jazz Marathon de hoofdstad opnieuw in vuur en vlam. De muziekgekte is drie dagen lang heel tastbaar, met zo'n 200 live jazzconcerten en een slordige 700 musici op vier buitenpodia op schitterende locaties als de Grote Markt, de Zavel, St Katelijneplein en het Fernand Cocqplein. Aangevuld met een 50-tal cafés en clubs die in dat weekend muziekaal uit hun voegen barsten.

www.brusselsjazzmarathon.be**Skoda Jazz Festival**

Oktober/november 2014

Brussel, verschillende locaties

Sinds 1986 brengt het Skoda Jazz Festival de beste jazzartiesten naar verschillende clubs en zalen in België. In de voorbije jaren werden zo namen als Ray Charles, Miles Davis, Nina Simone, Oscar Peterson, Dave Brubeck, Chick Corea, Herbie Hancock, Wayne Shorter, Pat Metheny, Toots Thielemans enz verwelkomd.

www.skodajazz.be**VERSCHILLENDE MUZIEKSOORTEN****VW Spring Sessions**

maart/april/mei 2014

Brussel, verschillende locaties

Sinds 1998 waaiert het festival uit over heel België en kondigt zo de eerste lentedagen aan met de mooiste en warmste klanken.

De veertiende editie van het festival belooft alweer een reis doorheen genres te worden. Het biedt elk jaar zowel een uitgelezen keure van topartiesten uit de verschillende muzikale genres aan, als musici die grensverleggende muziek maken en de beperking van hun genre overstijgen.

www.vwspringsessions.be

2015

TENTOONSTELLINGEN**Uit liefde geschilderd: de familieportretten van Rubens (werktitel)**

2015 - Antwerpen, Rubenshuis

Het schilderen van portretten mag dan laag aangeschreven hebben gestaan in de zeventiende-eeuwse kunsttheorie en naar eigen zeggen had hij er een hekel aan, toch was Peter Paul Rubens een van de knapste portrettisten van zijn tijd. Tot zijn allermooiste en meest intieme portretten behoren ongetwijfeld de beeltenissen van zijn familie: zijn beide echtgenotes – de jong gestorven Isabella en beeldschone Helena – en zijn kinderen, van Clara-Serena's guitige kopje tot de levensgrote portretten van een opges-

choten Nicolaas en Albert. Daarnaast schilderde hij zijn schoonzussen en zwagers. En natuurlijk portretteerde Rubens ook zichzelf: als jonge man samen met zijn broer op reis in Italië en later als een oude heer van stand, toen de dood hem al in de ogen keek. De portretten die Rubens van zijn familieleden maakte, werden niet in opdracht maar uit liefde geschilderd en dienden voor de memorie. Voor het eerst worden deze verbluffende kunstwerken gezamenlijk getoond en wel op de plaats waar zij thuishoren: de voormalige woning van Rubens in Antwerpen. De tentoonstelling vindt plaats in het Rubenshuis in de lente van 2015 en wordt samengesteld door een schare Rubensspecialisten. De bruiklenen – schilderijen en tekeningen – komen uit toonaangevende musea, zoals de Alte Pinakothek in München, het Liechtenstein Museum in Wenen, het Musée du Louvre in Parijs en het Metropolitan Museum of Art in New York.

www.rubenshuis.be

toerisme
vlaanderen

www.visitflanders.com

Dit evenementenoverzicht is samengesteld op basis van gegevens die we bij onze toeristische en culturele partners opgevraagd hebben. Wij zijn niet verantwoordelijk voor wijzigingen van data en andere gegevens die zich intussen voorgedaan hebben maar nemen ze graag op in ons volgend overzicht. Dank om ze door te sturen naar evenementen@toerismevlaanderen.be